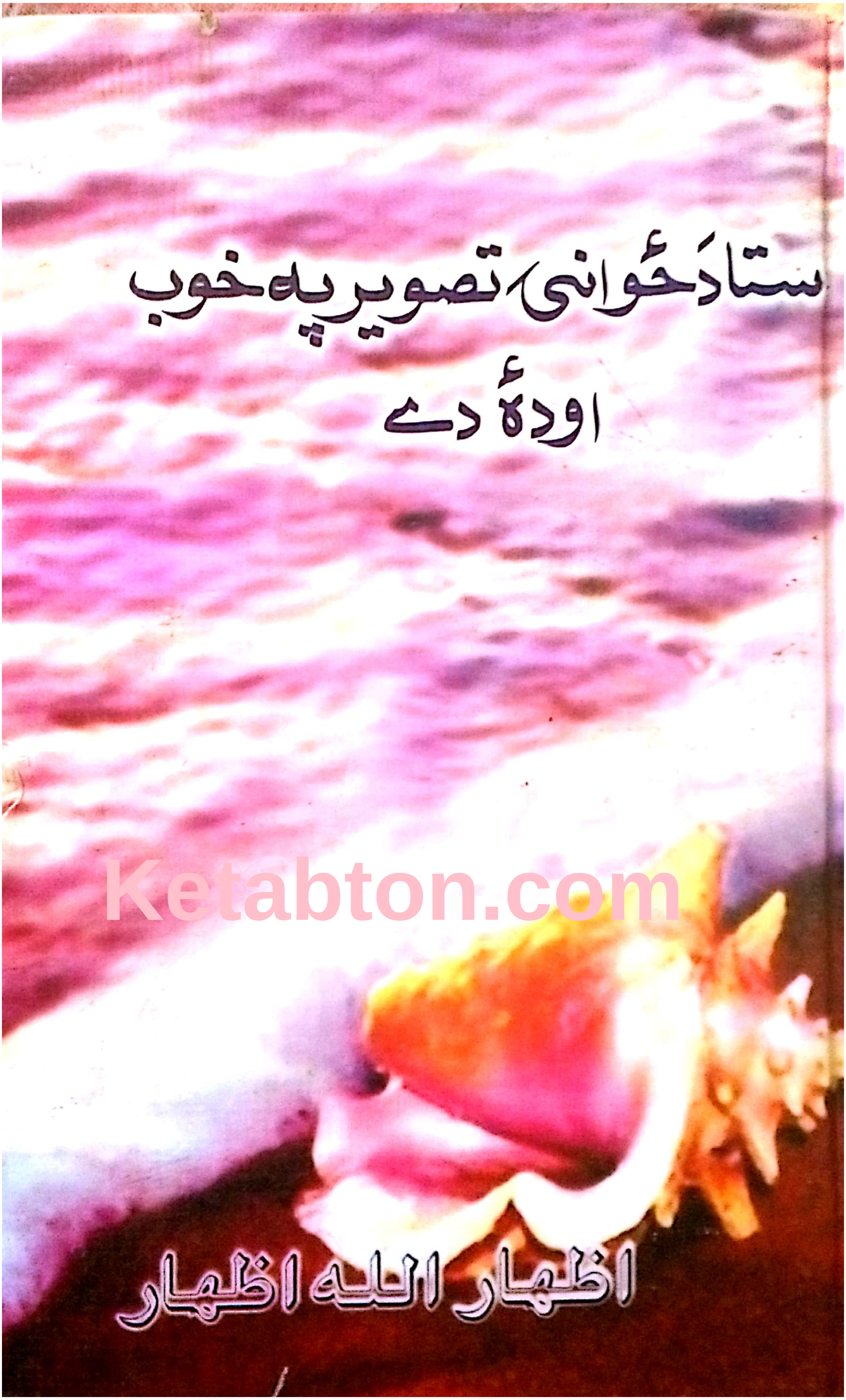

Ketabton.com

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

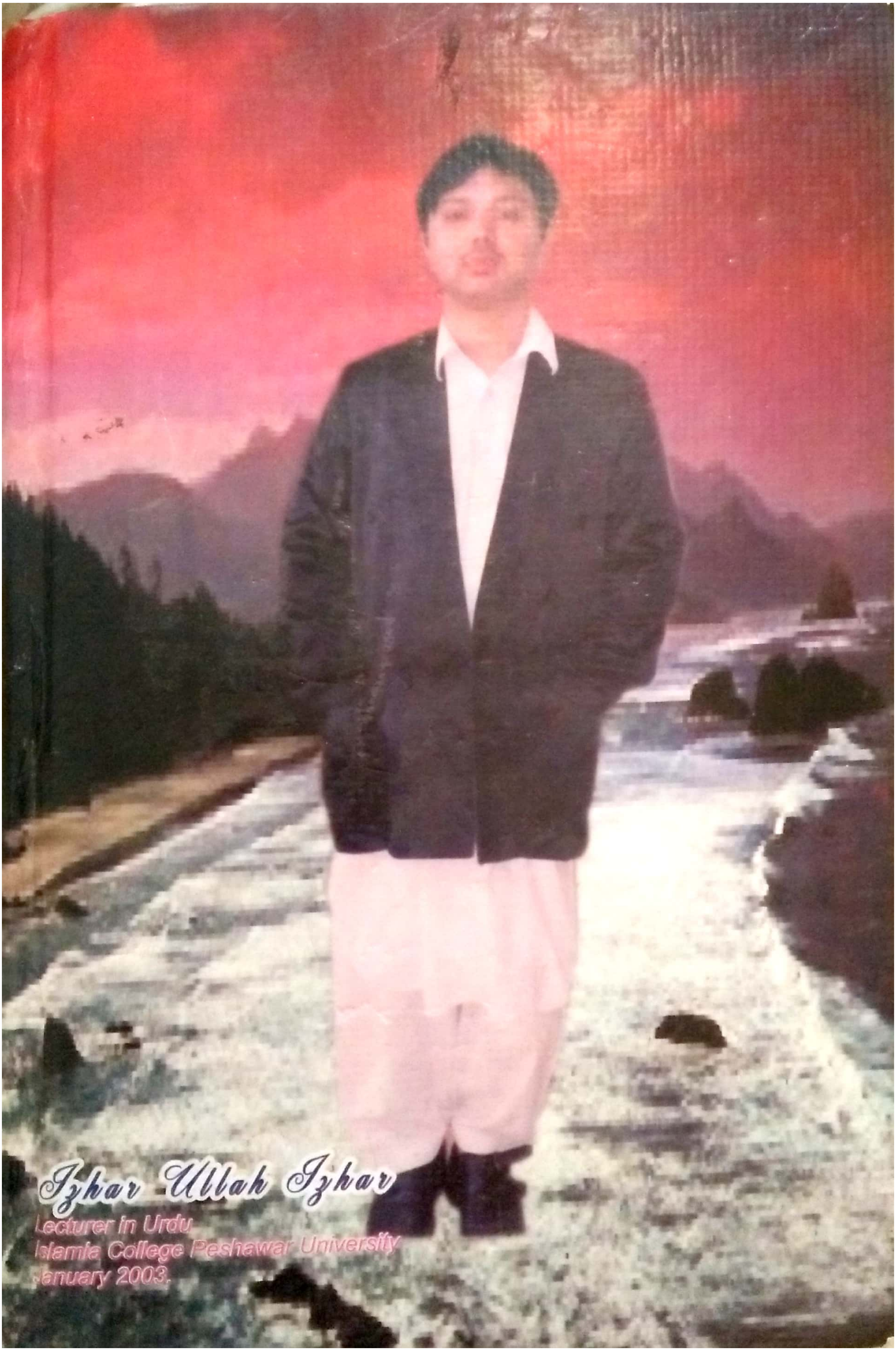

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵۷

ستا د ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے

اظهارالله اظهار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخپله مینه باندې حق دې زما

کتاب * ستا د ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے

مصنّف * اظهار الله اظهار

ترتیب * محمد ایاز غزل، شکیل احمد نایاب

اهتمام * پروفیسر شوکت الله حسن، محمد داؤد کمال محسن

پروف ریډنګ * نوشاد حکیم، پروفیسر سید ایوب شاه

رومبے اشاعت * جنوري ۲۰۰۳ء

پریس * انصاري پرنټنګ پریس محله جنګي پېښور

کتابت * ارشاد خان "پښتو اکېډیمي پېښور"

قیمت * دوه سل روپۍ (۲۰۰)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتساب

دَخپل عظیم پلار پروفیسر انعام الله جانٓ قیسٓ
او دَ خپلې درنې مور په نوموچې
ساه ساه ئې راته دَ جنتونو نکهتونه
راسپړي . او نظر نظر ئې راته په لارو
کښې دَ رفعتونو اسمانونه او دَ اسمانونو
رفعتونه غوړوي

اظهار الله اظهار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هائيکو

هيئتي رنګونه، موضوعات او پښتنه هائيکو

لا اوس هائيکو خپلو ښائسته خويونو او سپېڅلو روېيو پېښته کړه. دې زړه راښکونکې ادبي صنف دومره لږ وخت کښې دَ پښتون قام دَ اجتماعي لاشعور مرکز ته ځان ورسولو چې دَ شعري اصنافو دَ ارتقاء په تاريخ کښې ئې خيال کول هم يو خوب او خيال ګڼلے کېږي. دَ کومو صفتونو په بنياد چې يوه معاشره دَ خپل وجود جواز راپېدا کوي. هغه او س کم او زيات دَ پښتنې هائيکو په خټه کښې اغږلے شوي ښکاري. دغه وجه ده چې هائيکو په يوه مرحله کښې هم دَ پښتون قام نه ځان په فاصله نۀ دے ساتلے. بلکه په نړه دَ دوي په غم ښادۍ او مړي ژوندي کښې شريکه شوې ده. او دَ پښتنو دَ ژوند ژواک نه ئې نۀ يوازې ځان ښېن ساتلے دے. بلکه قدم په قدم ئې دَ پښتنې سيمې دَ ژوندي روايتونو دَ رڼو قدرونو، سماجي غوښتنو، تهذيبي روېيو، اوسي ژوند او ثقافتي هلوځلو نه دَ خپل زړۀ

(c) ketabton.com: The Digital Library

درزاکاني جوړې کړې دي . او اوس د هایکو په ساه ساه کېنې د ښتنې خاورې وږمې نغمه نغمه راپورته کېږي او تپه تپه خورېږي.

لنډه دا چې پښتنې معاشره کښې د زړونو نه را واخله تر دې ساعته پورې څومره بدلون راغلی دی هایکو ترې په مکېز مکېز خپله غېږه او په هنر هنر خپلې مرمرېنې لېچې راچاپېره کړې دي . او په خپله زورېنه لوپټه ئې ورله شمله هسکه ساتلې ده . څکه خو د څنو بناغلیو له اړخه نه د پښتنې هایکو غندنه بېخي داسې ښکارې لکه سړے چې خپلو پښو له تبر را اوبخوي .

د هایکو په موضوعاتي ارتقاء د خبرو کولو نه وړاندې دا لازمي ضرورت محسوسېږي چې د هایکو په هیئتي بدلون او پرمختګ دې هم رڼا اوغورځولے شي . هایکو چې د جاپان د اوږد نظم " هایکائي " نه ځان را بېل کړو نو کومې شکلونو کښې ئې ځان څرګند کړو . او په خارجي سطح ئې خپل کښې شمېره تجرباتي تصویرونه رابښکل . ولې د څینو تصویرونو تجربې او د څینو تجربو تصویرونه پکښې لکه د کاني د بُت په ځاے ولاړ پاتې شو . او د ارتقاء هېڅ تحرک او تموج پکښې راپیدا نه شو . چې حیثیت ئې اوس د تاریخي حوالو نه سېوا هېڅ

Scanned by CamScanner

هم نهٔ دے پاتې شوے. ولې ځنې اړخونه ئې نهٔ فقط ارتقاء سره مخ شو بلکه دَ خپل پرمختګ سفر دَ دنیا کټ کټ ته ور اورسول. خو چونکه دغه صورتونه هم دَ دنیا نورو ژبو او ادبیاتو سل په سله خپل نهٔ کړل او دَ خپل مزاج او استعداد تر مخه ئې پکښې ضروري بدلون او خپل ځان سره مناسب سمون راوستلو ځکه نو په هیئتي سطحه ئې نور هم ګڼ اشکال او تماثیل مخې ته راوړل چې دَ وخت بدلیدونکیو ساعتونو کښې ځینو خپل ځانونه ژوندي اوساتل او ځینو لکه دَ سمندر دَ موجونو دَ سفر په لاره کښې خپل وجود او بایللو.

دَ هایکو دَ هیئتي تاریخ احاطه کول یقیناً یو ډېر وخت غوښتونکے عمل دے. ځکه نو دلته دَ عالمي ادبیاتو نه او خاصکر دَ مشرقي ادب نه دَ هایکو یو څو نمائنده هیئتي نمونې وړاندې کولے شي.

دَ هایکو دَ درېٔ مصرعه ایز تعین نه وړاندې په عالمي ادب کښې دَ یو مصرعي هایکوګانې، دغه رنګ دَ دوو مصرعو هایکوګانو هم سرونه راپورته کړل. او تر دې ساعته پکښې طبع ازمایې کېږي. خو داسې صورتونه دَ هایکو بنیادي هیئت سره زیات سمون نهٔ خوري. لهذا دَ بقاء په حقله ئې څهٔ وائیل هم ډېر ګرانه دي.

البته دَ نمونې په ډول ترې نه مثالونه وړاندې کېږي.

"دَ يوې مصرعې هايکوګانې"

ترجمه ۱: يو لوګی ده چې په پارکنګ دا کوزېږي ګوره

(اليکيسس روهيله)

ترجمه ۲: باران په هره کړکۍ

(کوردن ډين سوويل)

″ ۳: دَ کړه مار دَ سر آسمان دے زما

(محمد اياز غزل)

″ ۴: دَ تعبيرونو لار کښې ورک شمه زهٔ

(شکيل احمد نايابؔ)

″ ۵: خو پلوشې زما دَ سترګو نظر هم يوړلو

(اظهار الله اظهار)

په دې ټولو مثالونو کښې دَ هايکو داخلي مزاج پټ پټونې کوي. تصويرونه پکښې جوړېږي. دَ فطرت حادثې او دَ تخيل رنګونه پکښې ترغاړه اوځي. ولې دَ شعور په سمندر کښې هغسې غورځنګ نهٔ راولي. دغه سبب دے چې دلته تصويرونه يوازې تصويرونه او عکسونه دي. حرکت هم پکښې محسوسېږي. خو دَ فکر وړاندې منزل او دَ نتيجې کوټلې مرحلې ته ذهن ډېر په ګرانه ورسوي. او په خپله داسې وائي چې زمونږ دَ فني تکميل زاويې په نامعلومه لاره کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکې شوې دي. موږ نېمګړې نيمه خوا يو.

"دوه مصرعه ايزې هايکو کانې"

ترجمه: ١ دَ جنورۍ دريمې تاريخ دے
دَ ډمې کوټې لا تر اوسه يخې دينه
(باب بولډ مين)

ع ٢: ستا لوپټه که مې رانه وړه
زه به خپل ځان په اباسين لاهو کومه
(اظهار الله اظهار)

ع ٣: ما باندې ستا سترګې بلا ګرانې دي!
کښې نو اور به په ټول کلي پورې کړو ما
(اظهار الله اظهار)

کېدے شي دلته څوک اعتراض کوونکي دا هم اووائي
چې دريمې دوه هايکو کانې خو دَ "يا قربان" دَ التزام
نه يو خوا ته بېخي دَ پښتو ټپې دي. او که څه هايکو
داسې وي نو بيا ټپه څه بلا ده خو ولې هايکو په خپل
ځان کښې دَ پښتو دَ ټپې خوازه هم لري. ځکه نو دَ
ابلاغ دَ اسانتيا په خاطر او دَ تفهيم او وضاحت
دپاره دَ "باب بولډ مين" دوه مصرعه ايزه هايکو دَ
ټپې په هيئت کښې ترجمه کړے شوه. دويم مثال دَ
دريمې په تتبع او مرسته کښې راوړلے شو البته

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دريمه حواله دَ هايکو او دَ ټپې دَ صنفي تفريق په خيال راوړے شوه . چې ګڼې چرته دَ دواړو صنفونو هيئتي امتياز يو بل کښې ګډ وډ او ورک نشي . او دا هم چې ځنې نادان معترضين په مثال دَ اصل ګمان کښې بيا چرته دَ خپل سر وښتۀ را اونۀ شوکوي . او نوي ماتمونه راجوړ نۀ کړي .

بهر کيف دوه مصرعه ايزه هايکو دَ يوې مصرعه ايزه هايکو په مقابله کښې زيات فعاليت په دې لري چې تصوير دَ تصور په لاره روانه وي ولې پښتو ادب سره سره په عالمي ادب کښې دَ درې مصرعه ايزه هايکو دَ تخليق رجحان منګولې لګوي ګيا دے ځکه نو ورو ورو دوه مصرعه ايزو هايکو هم خپل نقشونه پيکه او تت کړي دي . او دَ سفرنه يې دَ ستومانۍ ګردونه راتاؤ شوي دي .

درې مصرعه ايزې هايکوګانې دَ هيئتي تنوع او ساختياتي اختلاف باوجود خپل حقيقي روح ته زياتي ورنږدې دي ځکه يې خو دَ تجرباتي پېښو باوجود ښکاره مقبوليت هم موندلے دے . هايکو چې دَ هيئت او ساخت کوم پيڅندلي شکلونه ځان سره رااړلي دي . دلته ترې نه يو څو دَ مثال په طور وړاندې کولے شي . دَ درې مصرعه ايزې هايکو يو قديم جاپاني شکل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوولس سېلابين شکل دے. په دې کښې اوولس چپې
دَ ۵ - ۷ - ۵ په ترتيب سره راځي او خپله تخليقي او
هُنري اکائي جوړه وي.
په اردو ژبه کښې دَ ضروري ذخافاتو نه يو
طرف ته دا هايکو دَ "بحر متدارک" دې ارکانو
سره سمه راځي.

فعلن فعلن فع
فعلن فعلن فعلن فع
فعلن فعلن فع

يا دَ موسيقۍ ددې ارکانو په مرسته سرته رسي.

سارے گاما پا
سارے گاما پا دانې
سارے گاما پا

مثالونه ۱:-

خوب مې ليدهٔ څه
نهٔ راته ياديږي اوس
شوے ئې تعبير ته
(قاسم محمود)

۲:- بس شو زما وار
مينه وينې وينې شوه
ورکه ئې کړه لار
(نادم خټک)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۶ ـ په تیال چې ځانګي
ځنې زړه ستړې ښغلي
اور ته ور دانګي

(اظهار الله اظهار)

۳۷ ـ یو خوب او خیال دے
کارغه زده کړے کله
د زرقې چال دے

(اظهار الله اظهار)

دا انداز د پښتو ژبې بنیادي آهنګونو او صوتیاتي نظام سره سمون نه خوري. لهذا په پښتو ژبه کښې ئې لاتراوسه د تخلیق باوجود هیڅ مقام نه دے ترلاسه کړے. بله دا چې په دریو مصرعو کښې اردو مرو او ولس چیې ځایول یا اولس چې په دریو لنډو او بږدو تیاکلے شوو مصرعو کښې بندیواني کول یو طرفته یقیناً یوه هنروري ده ولې هم دغه هنروري د تخلیق په فطرت ناروا اثر هم غورځوي. او یو میکانیکي او مصنوعي فضا راجوړه وي. کم از کم د پښتو ژبې ترحده خو دي صورت تصنع کښې هیڅ شک نشته اوس که څوک په دې ترتیب کښې د تخلیق صحت په ځائے ساتلے شي. نو بیا خو پکښې هیڅ عیب نشته خو داسې بنګاري چې دا ورېه به ښږي نه شي.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته دَ درې مصرعه ایزه هایکوګانو یو څو نور شکلونه هم اووینئ ۔

ع۱:
اوخاندہ
که خوښه دې وي (۳-۵-۳)
اوژاړه

(شکیل احمد نایاب)

ع۲:-
اومنه
زما خبره (۳-۵-۳)
دوب به شې

(محمد ایاز غزل)

ع۳:
ستا نه به زار شمه خو
که دغه حال وي ګله (۷-۷-۷)
ستا نه به زار نهٔ شمه

(محمد ایاز غزل)

ع۴:
زما دَ کور بندیان خو دومرهٔ هم خاموشه نهٔ وو
اوس خو زما هاغه معصوم بچي هم حال دادے چې
زهٔ ئې په زوره تخنوُمه خو خندا نهٔ ورځي
(۱۶ - ۱۶ - ۱۶) (اقبال حیدر)

ع۵:
ستورې رانغاړم پلوشی کښې دَ ژوند
ستا بنائسته نوم دَ رنګینو لوګو په وزرونو لیکم
چې دَ ورېښمو قلم راواخلمه زهٔ
(۱۱ - ۱۹ - ۱۱) (اقبال حیدر)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۶ / دا د سحر خاموشي

خو د ښاخونو منځ کښې شور کوي نن

يوه يو اځې پاڼه (۷-۱۲-۷)

(ج. ډبليو پيکټ)

ع۷ / سينې د پېغلو د لاسونو سره هم پورته شوې

دا سي ښکاريږي کښې (۱۶-۷-۱۶)

يوه پرده باندې ګلونه راتوکيږي رڼې

(روډ ويلموټ)

ع۸ / د لوکونه به ډولۍ جوړه کړم

زه به رنګونه د سپرلو توږ په جرګه درولم

تا به يوځم لېونۍ (۱۱-۱۶-۷)

(اظهارالله اظهار)

ع۹ / ځې رانه مه اړوه

نکه د سپېنګې شان د اورنه الوتلي يمه

تالله راغلي يمه (۷-۱۶-۷)

(اظهارالله اظهار)

ع۱۰ / اوګوره

زه د خپلو سپو رو په اوږو باندې سورلي کوم

تا سره سيالي کوم (۳-۱۶-۷)

(محمد اياز غزل)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲: دپوهریانو دځوندون قصه به تاته کوم

زما جانانه (۱۶ - ۵ - ۲)

کیسه

(تشکیل احمد نایاب)

دغه رنګ دموضوعاتو یا عنواناتو دلاندې لیکلې شوې هایکوګانې او دمسلسل هایکوګانو مثالونه هم له نظره راتیریږي چې دتجسس فقدان پکښې محسوسیږي. داسې هایکوګانې قدم په قدم خپله موضوع وړاندې بوځي او دګڼو تصویرونو رنګونه پکښې دیو مرکزي تصویر څهره رابنکاره کوي خو څرنګه داسې هایکوګانې دهایکو جامعیت، اختصار او علامتې پیرایې ته زیان ور رسوي. ځکه ترې عام طور سره تخلیق کوونکي ډډه کوي. او یو بدعت يې ګڼي.

دغه رنګ دنثري نظم په رنګ ځنې تخلیق کوونکیو نثري هایکوګانې هم لیکلې دي. چې په دریو کرښو کښې خپله افسانه سرته رسوي ولې داسې هایکوګانې له آهنګ او غنایت نه معرّا وي ځکه دپښتنو دذوق تنده پرې نه ماتیږي داسې بریښي چې دنثري نظم په رنګ به پښتانه د نثري هایکو معماتې صورت خپلولو ته تیار نشي ولې دموضوع تر څه د نثري هایکوګانو یو څو عکسونه ځکه وړاندې کولې شي چې دهایکو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېـــتي سفر اندازه تري هم اوشي. او دَ تاريخي ريکارډ
سمون هم سم شي.

"مثـــالـــونـه"

ع۱، زهٔ دَ خپل کور په چت مـلاست يم
توره شپه ده دَ اسمان ستوري شمارم
خو داسې ښکارې چې ترې ستا غمونه ډېر زيات دي
(شکيل احمد نایاب)

ع۲، دَ کره مار دَ پاسه يوسف خان څوک دے
تا ته پته ده چې هغه هم غزل دے
مينه دَ قالبونو پروا داره نـهٔ وي
(محـمـد اياز غزل)

ع۳، سـتوري زما دَ خپـو ښاپوـنه دي
دا ټول به زهٔ په يو هنر رايو ځائے کړم
او ستا دَ زنې خال به ترې نه جوړ کړم
(اظهار الله اظهار)

په دې مـوقـع دا صراحت هم ضروري ګڼلے کېږي چې
په عالمي ادب کښې همدغه رنګ په مشـقي ژبو کښې دَ
هايکو دَ مخلوط بحرونو تخليق هم مخې ته راغلے دے
خو پکښې دَ اهنګونو سمون سم نهٔ دے ځکه
ئې يواځې په يادولو اکتفا کېږي. مثالونه ئې نـهٔ شي
وړاندې کولے.

Scanned by CamScanner

دا دَ هایکو دَ هیئتي سفر یو څو پړاوونه وو. څو
ځله ته چي پښتنه هایکو ویلے کیږي. هغه دي ټولو
هیئتونو ته ځانته بیل کړه ورکړه او خوند رنګ لري
پښتنه هایکو متوازي الاوزان هایکو ده چي هره
مصرعه ئې بلې سره برابر او په ترنم او اهنګ کښي
تړلے شوي وي. چونکه دي هایکو کښي مصرعې لنډې
تنګې یا اوږدېږي لنډېږي نه ځکه ئې دَ پښتنو منصفانه
ذوق خوښوي. دا ساختیاتي سلسله دَ پښتنو دَ موسیقي
سره هم سل په سله سمه ده. او حافظه ئې هم په
پوره تیزۍ قبلوي. خو دلته دا وضاحت هم ضروري
دے چي پښتنه هایکو یوازې دَ دریو برابرو مصرعو
تکرار هم نه دے. بلکه دَ یو خاص یوولس سېلابېز
بحر دَ التزام نامه ده. چي دَ رزمیه بحرونو دې
ارکانو سره لږ ډېر مماثلت لري. ارکان دي

”فاعلاتن مفاعلن فعلن“

په هیئتي اعتبار پښتنه هایکو دَ خاص یوولس
سېلابېز ردهم سره ځکه او تړلي شوه. چي پرې دَ
پښتو هایکو لیکونکیو ځان ته اجتهاد او اجماع کړې
ده. او په پښتو ژبه کښي چي تردې ساعته څومره دَ
هایکوکانو مجموعې مخې ته راغلي دي غالبه او درنه
برخه ئې هم په دغه خاص اهنګونو کښي وجود موندلے

(c) ketabton.com: The Digital Library

دے. او بيا پرې د پښتنو اولسي ذوق پوره پوره اعتماد هم کړے دے.

د پښتنې هائيکو په دغه خاص هيئت کښې چې کومې مجموعې مخې ته راغلې دي. پکښې د ښاغلي اسماعيل ګوهر "مسکا" د اظهار الله اظهار "راته غوږ ونو کښې ينګرې شرنګوي" "کاڼي د ګل په لاس کښې خوند نهٔ کوي". او دا مجموعه "ستا د څوانۍ تصوير په خوب اوده دے" دغه رنګ د ښاغلي ډاکټر ديدار يوسفزي "نسکورې لېمې" د پروفيسر نواز طائر "خوبونه خپل کلي کښې" د پيغلې ناهيد سحر "خپلو خوبونو له تعبير لټوم" داسې د ښاغلي محمد اياز غزل د هائيکو مجموعه "د ښايستونو د صحرا وربشې" او د شکيل احمد ناياب "پلوشې" هم په ګوته کړې شوې چې کښې د تخليق د مرحلونه راتېرې شوې دي.

د هائيکو په داسې هيئت د پښتون قام درې طبقې متفق دي چې پکښې مشران، ځوانان او پيغلې شاملې دي. ځکه دغې اتفاق له د اجتهاد او اجماع نامه ورکول عين روا دارې ده. او دغه خاص يوولس سيلابيزې هائيکوګانې پښتنې هائيکوګانې ګڼل بېځې بې ځايه نهٔ دي. په دې خاص تناظر کښې دا يو څو هائيکوګانې اولولئ.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۱، زړۀ مې تنهائۍ ښې لوخړه اوکړې
پوهه چې اوښکې توریالي دَ وطن
دَ خور دَ سر لوپټه هم خړخوي

(شکیل احمد نایاب)

ع۲، یوې کوجرۍ ته ټکولو وئیل
تا به یو ورځې سمندر لاهو کړي
مور دې په پښو کښې اوبۀ کړوي

(محمد ایاز غزل)

ع۳، دَ داسې خلقو په ولقه کښې دے ژوند
چې په نصیب ئې دَ سپرلو زمکه ده
خو بیا هم ځي په اسمان لارې توکي

(ډاکټر دیدار یوسفزے)

ع۴، چا راته وے چې دَ سپرلي ورځو کښې
هغه تر لرې ګرځي ساکو پسې
ځکه پټې کښې مې شرشم اوکرل

(اسماعیل ګوهر)

ع۵، دَ هسپتال هغه منحوسه ګړه
مې نۀ هېرېږي چې تا ماته اووې
"خپل ځان مې بایلو تهٔ مې اوکتلې"

(پروفیسر محمد نواز طاهر)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶ع: دا خندا ګانې ئې فریب وي هسې
دَ وخت میچنه کښې دَل کېږي مدام
دَ ادم زویه ماته سپک مهٔ ګوره

(ناهید سحر)

۷ع: لوخي چې کچن کښې ګنده پاتې شي
راشي په ژبه ئې صفا ستره کړي
زما دَ ښځې نه پښو پاکه ده

(ظفر خان ظفر)

۸ع: دَ محبت له عظمتونو نه زار
چې دَ زامنو ئې ودونه جوړ شي
میاندې په سپین سر ګډاګانې کوي

(اظهار الله اظهار)

۹ع: په شرق دې اونکې رسمونه دَ ښار
چې دَ کمرې کړکۍ مې بېرته کړله
ما دَ هوسۍ کټ کښې مېلو اولیدهٔ

(اظهار الله اظهار)

بهرحال دغه خاص هیئت کښې دننه هم ځنې تجربې په نظر راځي - پورتنې واړه مثالونه دَ معرّئ هایکوګانو په زمره کښې راځي - خو په دغه معلوم چوکاټ او هیئت کښې مقفّی هایکوګانې هم لیکلے شوې دي - چې په درې مصرعو کښې ئې ترتیب اوړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

را اوړي یا وړاندي ورستو کېږي. د مثال په طور داسي یوولس سیلابیزي مساوي الاوزان هایکوګاني شته چي درېمبنۍ دوه مصرعې ئې په قافیه کښي تړلې شوي دي. او اخري مصرعه ورسره په اهنګ کښي برابره وي خو معنۍ وي. دغه رنګ اولنۍ او اخرۍ مصرعه د قافیو په اهنګونو کښي داتوله وي. ولې دوېمه یا منځنۍ مصرعه د قافیې نه ازاده وي یا اخري دوه مصرعې د قافیو په لړه کښي سللې شوې وي. او اولنۍ ددغې قدغن نه خلاصه وي. داسي مثالونه هم شته چي دري واړه مصرعې یکښي هم قافیه او هم ردیف وي. خو کومه بې ساختګي چي په معنۍ شکل کښي موندلې شي. عموماً تري دا نور واړه صورتونه په ځه نه ځه حوالې سره عاري وي. بهر کیف دلته د وضاحتي ترتیب سره سمي هایکوګاني را نقل کېږي.

"مثالونه"

ع ۱ ارمان په غېږ کښي د ارمان ورک شولو
مانه د لاس کړېښو کښي ځان ورک شولو
د زړه درزا پسي اوس لاړ چرته شم
(اظهار الله اظهار)

Scanned by CamScanner

ع۲: ما یکښې عکس د لیونتوب اولیده
په سوچ کښې ورکه شوه د ژوند ائینه
زه چې بیدار شومه، ما خوب اولیده

(اظهار الله اظهار)

ع۳: د سترګو تور دې د غزل مطلع کړم
داسې راټول راټول تقسیم شومه زه
لکه د کاڼي په مینځ نیم شومه زه

(")

ع۴: د وخت رفتار لا او درولے شي څوک
داسې په ورانه دې زمانه لاړه شي
چې ائینه دانه دانه لاړه شي

(")

ع۵: زنځیر موکے، موږې زنځیر اوخوړه
تعبیر مې خوب، خوب مې تعبیر اوخوړه
نن دې وینو رانه تصویر اوخوړه

(")

دا حقیقت دے چې یک د تخلیق په پیمانه خپل اعتبار اونه بائیللي نو بیا ئې د هیئت د وجود او ثبوت دپاره د هیڅ خارجي دلیل جواز نه راپیدا کیږي خو د ظاهر سترګو نظر لنډ تنګ وي. او د هر څه دپاره یوه تاکلې شوې پیمانه او فرم غواړي. او په

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

دغه فورم کښې ژوند او فن دواړه بنديوان هم ليدل غواړي - دا خبره ځکه اوکړے شوه چې د ځينو جامد ذهنو نو او رجعت خوښونکو عناصرو دا خيال دے کړی چې هايکوکه د ۵ - ۷ - ۵ په اوولس سېلابېز ترتيب اونهٔ ليکلے شي ـ نو هغه به ښځې هايکو نهٔ وي . او حال دا دے چې داسې ناروا قدغنو نه جاپانيان هم د تخليق د فطرت په لاره کښې خنډ ګڼي ـ نو بيا آخر په دوي د اوولسو سېلابونو چېه چېه او ډلی ډلی پيريان ولې ناست دي ـ اوس که څوک په دغه ترتيب کښې ښهٔ معياري شاعري کېدله نو بيا هم يوه خبره ده خو داسې هم نهٔ دي شوي - د دغې هيئت خوښونکي شاعري نهٔ کوي بلکه ناست وي خپلې ګوتې شمېري او ځان ته ښهړي او اوږدې مصرعې راپادوي او په لاس کښې د لفظونو خوږد ونکي او خويونکي کبانو رانيولو بې ځايه تکلف کښې خپل وختونه ضائع کوي ـ ګڼي چې دې ټوله سلسله کښې آورد په اُمد غلبه وي .

سوال دا راپيدا کېږي چې په دغه پېراډ کښې څه څې ته راغلي دي - د شعر په پيمانه څه مقام هم لري او که نه دا ټول د غير فطري اوزونو يو فريب او رياضتي پېښه ده ـ

دا حقیقت دے که جاپانۍ هایکو پښتو ته راغي نو
د پښتو د دود دستور د لاندې به يې هیئت ، ساخت
او معیارونو او پېمانو کښې لازمي بدلون راځي . ځکه
چې جاپانۍ ژبه د خپل مجموعي مزاج او صرفي نحوي
او صوتیاتي جوړښت په اعتبار هم د پښتو ژبې سره
اړیکه نه لري او س که پښتانه هایکو تخلیق کوي نو
په هیئت کښې به يې د پښتو ژبې او د پښتون قام د
معروضي حالاتو په تناظر کښې کمے او زیاتے خامخا
راولي . ځکه که په اسالیبو کښې دغه بدلون رانشي
نو بیا دا ټوله سلسله هسې يوه لوبه ټوقه شي ځکه
نو داسې عناصر وله پکار دي چې د نورو د ناپوهۍ د
فکر نه زیات د خپل مرسېڼ او مرغیچن ذوق جاج
واخلي او د پښتنې هایکو د تحریک مخې له دې نه راځي
ګني نو د غورځنګونو په دې سمندر کښې به لکه
د ګنګخرې لاهو شي .

ځنې لیکونکي چې پکښې ښاغلے اسیر منګل ، ښاغلے
اباسین یوسفزے ، ښاغلے روښان یوسفزے ، ښاغلے
غازي سیال ، پروفیسر محمد نواز طائر او رحمت شاه
سائل په اولني قطار کښې په نظر راځي . په دې بحث
کښې هم لوستونکي تېر باسي ګني چې هایکو د جاپان
نه نه ده راغلي بلکه په پښتو کښې د کاکړۍ غاړې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکل کښې وړاندې نه موجوده وه. دا خبره غیر تحقیقي، غیر منطقي او غیر اصولي ده. غیر تحقیقي په دې ده چې مونږ سره د کاکړۍ غاړې د ارتقاء نښې معلوم تاریخ نشته. فقط د یو څو خورو ورو وراُستو اوکړو وړو نمونو په لاس راتلل ددې خبرې دلیل بېنې نشي کېدے. ځکه چې هایکو به د کاکړۍ غاړې نه را زېږېدلې وي. دا بستایسلې بناغلې څو دومره پوره وائي چې د جاپان هایکو هم د پښتو د کاکړۍ غاړې نه راپیدا شوې ده. کمال دے د هایکو د صنف یو معلوم تاریخ دې چې ټولې دنیا ته ښکاره دے. او په پوره تواتر سره د ابتداء نه را واخله تر دې دمه پورې را رسېدلے دے. او حال دا دے چې پښتنو ادیبانو لا تر اوسه دا هم نه دي پېژندلې چې د کاکړۍ غاړې څه ساخت، څه تاریخ او څه څه هیئتونه دي. او د کومو خاص موضوعاتو احاطه کوي یا په کلاسیکي شاعرانو کښې دا چا، چا تخلیق کړې ده. او دا هم چې کاکړۍ غاړه او هایکو په هنري او هیئتي حوالو د یو بل نه په څومره فاصله دي. که چرې دا دویئے شي ځکه چې دا د هایکو اضافي کنټربیوشن دے. چې په پښتو کښې ئې "کاکړۍ غاړې" را اووېستلې نو بې ځایه به نه وي. ځکه چې پښتنې هایکو پښتانه د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل ماضي د وركو ننداړو تماشو ته راپارولې دي -
(او دا هم د هايکو کمال دی چې پښتانه يې يو واري بيا
په ټپه مئين کړل) .

د "هايکو" او "کاکړۍ غاړې" راپيوځای کولو
دعوی غير منطقي په دې حواله ده چې "کاکړۍ غاړې"
څه ادبي صنف نه دی. بلکه د اولسي لوبو ټوقو
دونړو، اړونو او د لفظي او ذهني کرتبونو حيثيت
لري. بل يې رواج دومره کم پاتې شوی دی چې اکثر
پښتانه پرې په خپله هم د سره نه رسي. د سوچ
مقام دی چې په کومو داوونو پيچونو کښې پښتانه،
په خپله تېر وځي . نو جاپانيان به تر پښتو اخر
څنګه اثر واخلي او بيا به ورله لا د يو ادبي صنف
مقام هم ورکوي . حقيقت دا دی چې د جاپان او د
پښتو ادبي تاريخ داسې لسيځ ثبوت هم نه لري چې
کښې دغې مفروضې ته پرې تقويت ور اورسي. اوس
که چرې جاپانيانو د پښتو ادب نه څه استفاده کول
هم غوښتل نو د پښتو ژبې نور معلوم صنفونه نه
وو چې د کاکړۍ غاړې غوندې مجهول څيزونو پورې
به انختل . دې لړ کښې د قلندر مومند صيب رائې ده
چې پښتنو ليکوالو له نه دي پکار چې د هر راتلونکي ادبي
صنف جرړې دې په پښتون ثقافت کښې د کتلو ضد

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوکړي. خاص کر چې هیڅ قرینه پرې هم شهادت نهٔ کوي.

دَ "کاکړی غاړې" او "هایکو" دَ اتصال او یووالي دا دعوىٰ غیر اصولي په دې ده چې دَ "کاکړۍ غاړې" او هایکو تر منځه دومره ظاهري، باطني، لفظي، معنوي، منطقي هیئتي، شعري، خارجي او داخلي لرې والے پروت دے. چې دَ دواړو دا یو ځائے کولو عمل دَ جهل مرکب په دایره کښې راځي اوس که دَ ذوق خاوندان دَ هایکو هیئتي ادلون بدلون ته یو نظر هم ور اوکړځوي نو ددغو یاد بناغلیو دَ راجوړې کړې شوې دراې دراپ سین یه په خپلو سترګو اووینې.

او بیا په تېره تېره بناغلے رحمت شاه سائل په دې حواله دومره خطرناک حد ته رسیدلے دے چې دَ سیاق او سباق نه یو خوا ته دَ پښتو دَ میترې شاعرۍ دَ خزانې نه دَ دریو دریو مصرعو خود ساخته اکایۍ جوړوي. او دَ هایکو عنوان ورله ورکوي که دَ بناغلي وس اورسیدهٔ نو دَ پښتو دَ کلهمې شاعرۍ نه به دَ ځه وړاندې ورستو دَ مصرعو په خارجولو او په ځهٔ ضروري تحریفونو او اضافو هایکو ګانې راجوړې کړي. دا ریښتیا دي چې چرته هم دَ علمي او ادبي تحقیق لارې بندې وي. نو بیا هم داسې ناروا او ناشونې کېږي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو شکر ویستل پکار دي. چې پښتانه اوس په چا هم
په پښتو سترګو باور نه کوي. سائل صاحب ته دې
معلومه وي چې هایکو څه د ګنجې لیونۍ مینه هم
نه ده چې هر کس او ناکس به یې کښې د خپلې برخې
تر لاسه کولو خوبونه ویني.

بهرکیف د ظاهري هیئت نه یې خوا ته هایکو
یو داخلي صنف هم دے چې د لمحو ژوند او د ژوند
لمحې د جمال د احساس د لاندې په ژورو تخلیقي تجربو
کښې رانغاړي. دا صنف د ښکاره وضاحتونو نه ځانته
یو بیله د رازونو لار را اوباسي. لکه د غزل د صنف
هایکو هم د رمزیت، اخفاء، اشارو، کنایو او استعارو
په ژبه خپل پیغام بل ته ورسوي. دا صنف د خپل
ورک داخل نه د انکشاف ساعتونه رازېږي وي. او د
موجود نه زیات محسوس ته پام ورګرځوي. دا
رښتیا دي چې هایکو یو ادبي صنف دے خو هایکو د
یو سپېڅلي تهذیب او کوتلي تمدن نامه هم ده.
هایکو د رنګونو او تصویرونو هنر دے. خو د
ژوندي تصویرونو هنر چې ځانته د جهان خواره
عکسونه راستنوي ګنې چې هایکو د متحرکو تصویرونو
خاموشه ژبه ده او د ژبې د خاموشیو ګویان اغوږدے.
د هایکوګانو رانږه تصویرونه که مونږ له څه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوابونه راکوي او څه رازونه راته وائي نو د شوترو په سر راناه څه سوالونه او تپوسونه هم کوي . هایکو د تاش په غور څنګ هم نه دے بلکه د یوې زورورې تخلیقي لمحې او باطني تجربې یو بناسته او هنري اظهار دے . دلته لمحې تصویرونه کېږي او بیا دغه تصویرونه د نسلونو په تاریخ د انسان په نفسیاتي او د موسمونو په بدلون رابدلون او د تهذیبونو د زمانو په تېرېدو او هسک کښې ورکېږي او ښکاره کېږي ، ډوبېږي او رابرخېره کېږي او د انسان د ذات او کائنات ترمېنځه فاصلې په مینه مینه او یاسي . معاشره په خپلو کړو وړو او خدوخال کښې په هنر هنر رابنکاره کوي .

ددې نه اګاهو چې د هایکو په موضوعاتو سرسرې خبره اوکړے شي لوستونکو ته د مغربي او مشرقي ژبو د ځینو هایکوګانو ترجمې په دې غرض ور وړاندې کېږي چې یو خو ورته د هایکو د 'افاقي تخلیق اندازه اولګي او بل په دې وسیله د مختلف قامونو د سوچ د انداز نه هم خبر شي . دغه رنګ د هایکو په مختلفو ژبو اثر او د مختلفو ژبو د هایکو په ساخت او موضوع د غورزېدلي اثراتو لږه ډېره اندازه ورته هم اوشي او بیا د پښتو ژبې د فراختیا ، مېلمستیا ، اظهاري

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوت او جوهر پته ورته هم اوکي او دغه رنګ په دي بهانه دَ دنیا دَ نورو ژبو او پښتو ژبي دَ هایکوګانو څه تقابلي عکسونه هم دوي ته راوړاندي شي او دا شعور ورته حاصل شي چي دَ پښتو هایکو ساخت او هیئت ولي دَ دنیا دَ نورو ژبو نه ځانته او بدل دے یا دغه رنګ پکار دي.

دَ انګرېزي هایکوګانو دَ پښتو ترجمې

ع۱

The baby — ته دي ماشوم چي ته ګوري چي
sucking his Thumb — ګو مره په مینه کړه ګوته روي
Moon gazes — سپینه سپوږمۍ ئې دید نو نه کوي

(Tom clausen)

ع۲

First snow — دَ موسم واوره وربدل شروع شو
gathers — دَ انغري نه ګېر چاپېره ګوره
all in — نن دَ یارانو محفل ښهٔ ګرم دے

(Barbura Ressler)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ع

In a swing — اَځي په ټال باندې جوته اوخوري او

The widening are — بيا راته اوخاندي دَشونډو په سس

of The smile — ډک دَ موجونو سمندر شمه زهٔ

(John Thomp son)

دَ فرانسيسي دَ يوې هايکو ترجمه

۴ع

vent dérangé, — هوا ته اوګوره پاګله شوله

on dance al'orage — دَطوفانونو په اوږو الوځي

c'est nuageet dobaTa — ستا لوپټه اودَ اسمان ورځې

دَ عربي ژبي هايکوګانې او ترجمې

۵ع

دروغ دي ټولې دَ دنيا دا ويرې

که دي رښتيا دَ کائنات اوليدل

دلته لويي ټوله الله لره ده

كذب كل الخوف كذب

احق الحق فى المعالم

الله اكبر الله اكبر

(مترجم پروفيسر عطيه جليل عرب)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷۶

څرته چې ځمه راته وړاندې ته یې
په هره لاره هر کو ته پېر قسم دے
دَ الله هو یو هنګامه جوړه ده
في کل مکان انت یا رب
ای زمانٍ ایٍّ مکان
یېنروي الصوت الله هو
(مترجم پروفیسر عطیه خلیل عرب)

دَ فارسي ژبې هایکوګانې او ترجمې

۷۷

اوښکې مې کمې کمې اوس تو ښېږي — گریه کم کم است
بلا موده اوشوه زما دننه — از زمانه یا در دل
دَ یو موسم حکمرانۍ جوړه ده — یک رنګ موسم است

۷۸

دانې باران دَ پشکال داسې وو — باران امسال
دَ اونو پاڼې زعفراني شوې تولې — زرد پریده برګِ دل
او دېوالونه مې دَ کور راشنه شو — سبز شد دیوار

Scanned by CamScanner

د سندهي هايکوګانې او ترجمې

ع۹

غرونو ته اوګوره هيڅ غږ نه کوي — گم صم ٿيا ڪهسار
خو چې ازار وريسې شوے نو — ما ڪڻ کي پيٽر ڊسڻ پيا
اوس د ډېرو عذاب انسان دل کوي — صد بن جا آزار

(اقبال حيدر)

ع١٠

لمسې نه ځان له تندې اوږنې ته — ياتي جا جهرڻا
وريسې لږ غوندې لمبون خو اوکړه — گولڻ سان ملي ويندا
نو د اوبو چينه هم دلته کښې ده — مڻان مِرو پياسا

(اقبال حيدر)

د بلوچي هايکوګانې او ترجمې

ع١١

دا زړهٔ مې لمسې بې قرار دے کښې — بے قرار انت دل
د هر موسم په ژبه دا نغمه ده — موسم انت و دارانی
د منزلونو سپورې لرې نهٔ دي — دور نه لنت منزل

(پروفيسر غني پرواز)

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲ع

زۀ هم دَ میني دَ احساس قیدي یم   هم ء بنریک آن
دالله که غم که خوشحالي راکوي   درد بخشیت که دشي
هر څه چې غواړي دَ جانان خوښه ده   یادیه کو لیګ انت

(ډاکټر علي دوست بلوچ)

دَ پنجابي هایکو ګانې او ترجمې

۱۳ع

پرېږده دَ سپوږو تماشې نهٔ کوم
زهٔ دَ ختلي نمر دنیا ته ولې
دومره دَ لاندې نه نظر اوکړمه

ڈھلدے سائے دے دل وچ کیوں تکدی
میں بلندی ساں اپنواں کیہہ ویہندی
میں تے یا نن ساں چڑھدے سورج دی

۱۴ع

خلقو ته ښکې دَ وفا زده کوم
اوس که زما نه هم جفا اوشوله
ځان له به یو څه دوه سزا ورکوم

میں سبق دینی آں وفا واں دا
مینتھوں جے بے وفائی ہو جاوے
دونی ملنی ایں فر سزا مینوں

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې مثالونو په رڼا کښې یقیناً چې د ژبو د تهذیب فرق به په لوستونکیو منکشف شوے وي. او دا اندازه به ورته هم لګېدلې وي چې د دنیا ثقافتونه په کوم نقطه را یو ځائے کېږي او په کوم پړاو بېلېږي.

بې ځایه به نه وي که د جاپان د ځینو نمائنده هایکو نګارانو د یو څو هایکوګانو ترجمې هم په دې مرحله رانقل کړے شي چې لوستونکیو ته دا شعور هم حاصل شي چې د جاپان زمکه او پښتنه خاوره خپلو کښې څومره ثقافتي فاصلې او جذباتي اړیکې لري.

ع ۱۵: اوبه په څه رابېدارې شولې
نن چې ناساپه یو اوده تلو ته
یو د چیندخې ټوپ اوهه

(باشو)

ع ۱۶: څومره به کچه زړه رابنکون دے پکښې
دا د دوو غرونو مینځ کښې لاره چې ده
د بنفشې ګلونه خاندې پکښې

(باشو)

ع ۱۷: بنځې ورک وومه یواځې وومه
چې مې یو اوچه څانګه ماته کړله
د زړه د خلاصه مې ژړلي دي نن

(شکي)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع ١٨ دَ خاموشۍ راخور جادو دې پکښې
دَ چینډ خانو اوازونه واوره
یو الله هو او الله هو دې پکښې

(بوسون)

ع ١٩ که دَ ما بنام تیاره خوره شي نو څهٔ
اُ نرګسي سترګي چي اور اونیسي
دَ زړهٔ په لار کښې مې ډیوې بلې شي

(بوسون)

ع ٢٠ تهٔ دَ مارغانو وینا واوره کنه
وائي جهاز هوا کښې پورته شي او
خپلو وزرو له رپا نهٔ ورکوي

(یا ماکوچي)

ع ٢١ ورځه زمونږ ه په سر اور وروي
دَ شپې موږني حادثې دَ فراق
په کومه لاره باندې تګ اوکړي څوک

(سانتوکا)

ع ٢٢ ما سره مل زما خوبونو کښې ده
سترګي چې پټې کړم ښکاره ئې وینم
هغه زما نه جدا شوې نهٔ ده

(سانتوکا)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۳۔ داوره هوا او د باران شرقا وے
د جدايي په دې موسم کښې راشه
چې قافلې سره ملګري شو مونږ
(اِسّا)

۲۴۔ اف دا سپين بيړے بوډا او وينه لړ
چې سر وهلے پر وهلے ګرځي
په اديره کښې تړې نه لاړ ورکه ده
(اِسّا)

کېدے شي چې ځينې د وهم رنځوران دا هم واي چې دا نمونې هسې بې ځايه راوړلے شوي دي. خو رښتيا خبره دا ده چې په دې حواله پښتانه لوستونکي په ورمبي ځل د هايکو عالمي تهذيب سره پېژندګلو تر لاسه کوي. او بيا په دې پسې ايې کښې لوستونکو ته دا هم څودلے شوي دي چې هايکو څومره سنجيده تخليق دے او د څومره تخليقي زاره چاودون غوښتونکے دے.

پاتې شوه دا خبره چې هايکو د کوم موضوعاتو احاطه کوي. نو ددې خبرې ښکاره جواب خو دا دے چې دا يو ادبي صنف دے او د ادب موضوع ژوند سره تړلي واړه موضوعات وي. ځکه نو په هايکو د موضوعاتو قدغن لګول بېخي ناروا کار دے خو چونکه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هایکو دَ هیئتی ارتقاء سره سره دَموضوعاتي ارتقاء نه هم را تېر شوې ده نو بایـد چې سرسري ذکر ئې اوشي. دَ هایکو دَ هیئتي تبدیلیو په شان دَ هایکو دَ موضوعاتي تنوعاتو اصل مرکز هم جاپان دے ځکه نو دَ ځـه وخت دپاره سپوږي خپل اصل ته ورګرځولي کېږي.

دَهایکو دَ موجد او باني "باشو" رائې ده

"دَ هایکو تخلیق کښې دَ باشو مانو فطري روح ته نظر ورستنول پکار دي."

باشو دَ فطرت او دَ انسان ترمینځه رابطه دَهایکو موضوع جوړه کړه او بیا ئې په یوه ننداره کښې دَ ګڼو ننداړو او تماشو سپوږي هم په ګډا کړل. لنډه دا چې باشو هایکو دَ فطرت راز داره اوګرځوله.

"مسا اوکاشیکي" چې دَ باشو معاصر وو دَ خپلو لسو فلسفیانو شاګردانو په مرسته دَهایکو موضوع ذاتي وصائفو او شخصي انفرادیت سره اوتړله او دَ هایکو دَ تخلیق ستړګي ئې دَ انسان دَداخل پټ پټو نو ته ور ستنې کړې. څو دا سلسله ورستو دَ لفظونو یوځنګل کښې بدله شوه چې معنې به پکښې ورکېدلې. ځکه خو "بسون" ددې رجحان غند نه اوکړه. او باشو ته ئې دَ ورستېدلو بشکاره اعلان اوکړو.

Scanned by CamScanner

"بابا شی اِسّا" د هایکو تخلیق د زبېښلي طبقې
او د ورو ورو بې وسو مارغانو ځناورو د دردېدلي
او رټېدلي ژوند د اظهار سره اوتړلو.

او بیا د جاپان د جدید هایکو لیکو نکیو سرخېل
"سی، شی ماماکوچي" د هایکو د تخلیق خوره جوله
کښې د فطرت د تماشو سره سره د کائناتو د تکویني
نظام رازونه او سماجي پېښو اسباب هم را اونغښتل.

بېرکیف د موضوعاتو د تنوع باوجود دې ټولو
هایکو لیکو نکو کښې فطرت او د فطرت متعلقات شریک
قدر او موضوع وه. خو په جاپان کښې د هایکو
لیکو نکیو یو داسې ډله هم پیدا شوه چې د فطرت او
د فطرت سره تړلي عناصر او عوامل ئې رد کول شروع
کړل او د هایکو په تخلیق کښې ئې د دغې ځینو نو نفي
اوکړه. د دوي په خیال تېرې لمحې او د فطرت د
موسمونو یدلېدل رابدلېدل په ذهن کښې د ماضي
د جاګیر دارانه سوچ عکسونه ورننه باسي ولې بیا هم
د جاپان زیات تره هایکو نګارانو د فطرت غېږه
کښې د خوب لیدلو عادت پرې نښودلو.

دې اختلاف په شا د تخلیق د ازاد عمل (Free
Imaginative creativity) او د تخلیقي انضباط
د (serious artistic discipline) متقابلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

عملونو انګازې صفا اوربدلې شي .

تر څو چې د پښتني هایکو د موضوعاتو تعلق دے
نو پښتنه هایکو په دې لړ کښې په ځان لېږه قدغن
نه بردي . هاغه ټولې هلې ځلې چې د پښتنو د ژوند
تصویر تر ېنه سازېږي . دا ئې په ځان کښې ځایوي .
البته اخلاقي قدرونه د پښتو د لاندې نه راولي
د پښتني هایکو پس ایله چاله هم دا بلنه نه ورکوي
چې راشه په ماکښې د خپلو سفلي او حیواني خواهشاتو
لټون اوکړه . یا په ماکښې د خپل جنس زده ژوند
او ځنګلي مزاج تنداري اوګوره اوس که څوک داسې
کوي نو هغه پوهې شه او د هغه خدائے .

زه دلته یو واري بیا دې خیال اعاده کوم چې
پښتنه هایکو کوم اجتماعي عمل او اجتهادي بصیرت
رازېږولي ده بایدچې رعایت اولحاظ ئې اوساتلے شي .
مطلب دا هم نه دے چې د تجربو سفر دې په ځائے
اودرېږي . ولې تر څو چې په هایکو کښې نوې کامیابه
او معقول هیئتي تجربه نه وي شوي . نو د بې
ځایه اختلاف سنګر ېنغودل عین روا داري ده . او
بیا هسې هم د یوې کامیابې تجربې ځانته غند نه
زېږي ته نقصان وررسوي .

د موجوده پښتني هایکو کېږه دا هم ده چې خپل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان او خپله جامه ئې د پښتنو د ثقافت په رنګونو ښائسته کړې ده. د داسې هایکو رانګ د پښتو ژبې د اوازونو، سيلابونو او انګازو ګټور لحظي دي. پښتنه هایکو نه یوازې د فطرت هنداره ده بلکه د فطرت او روايت د اختلاط نه د رازېږېدونکو مظاهرو په ملا سورلي هم خوري ګیا ده. پښتنه هایکو د فطرت او روايت په ګټهېږدونو پېبه نيو لے د ژوند تر تبدیلي لحظي رانيسي او نوې تنظيمي او هنري ساه پکښې ورپوکي. دغه رنګ ځان له د مخ سره راټولوي.

بايد چې پښتانه هایکو لیکونکي د چاپېره ماحول سره سره خپلې تخلیقي چينې او د ځان دننه ربښتیا په پوره هنري پوستوالي او رواني سره راپوځائے کړي او د عظمت او رفعت نه هسې بېدونکې ترانې او سندرې ترې نه را اوزېږوي. یقیناً چې هم داسې به کېږي.

په درنښت درناوي
اظهار الله اظهار
لیکچرر اردو څانګه اسلامیه کالج
پېښور یونیورسټي
نېټه ۲۱/۶/۲۰۰۲ ع

Scanned by CamScanner

حوالې

۱۔	اظهارالله اظهار	راته غوږ ونو کښې بنګړي شرنګوي
۲۔	اظهارالله اظهار	کاڼي د ګل په لاس کښې خوند نه کوي
۳۔	اسمٰعیل ګوهر	مسکا
۴۔	دیدار یوسفزے، ډاکټر	نسکورې لیکې
۵۔	سهیل احمد "مدیر"	هایکو انټرنیشنل (اقبال حیدر نمبر)
۶۔	شکیل احمد نایاب	"پلوشې" غیر مطبوعه
۷۔	ناهید سحر	خپلو خوبونو له تعبیر لټوم
۸۔	نواز طائر، پروفیسر	خوبونه خپل کلي کښې
۹۔	محمد ایاز غزل	د بناستونو د صحرا ورځې (غیر مطبوعه)

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوئي مې دا ده چې بنده يمه ستا
بريت اخر اووايه په خه تاؤ کړمه
چې يوه ساه مې هم اختيار کښې نه ده

❀ ❀

دَ اخري رسول امت کښې يمه
اوس خو زما او دَ جنت تر مينځه
بېخي قسم دے فاصلې نشته دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک به زما له حاله څه شي خبر
یو نوی داغ مې په لمن پرېوته
چې د ګلاب څانګه کښې ګل نیسکاره شو

❁ ❁

زه د چاملاسته غوا هم نه پاسوم
شین یې څکه ستا د چم لېونی
ما په ازغو باندې راکاږې مدام

❁ ❁

څه دې د ورانې اېښې غوندې دے
ښه به وي دا چې درته ګورمه نه
څو به د ځان سره په جنګ اخته یم

Scanned by CamScanner

د زلفو سیورو ته مې خوب کولو
چې د ښځې ژړا راپیاده شوله
په سرهٔ غرمه ترېنه راپاسېدمه

❁ ❁

د اسمانونو ورته سرخکته وي
ګل به کرم د محبت، چرته چې
د ربل پاتلۍ د غر سینه پرېکوي

❁ ❁

څومره شرمېږي د بنائُست مېرمنه
ورته چې ګورم په نظر د مینې
رانه د خوږ اوبو کښې ځان غوپه کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې روزګارۍ چې يې ځکه اوليدې
ویښل يې ګرانه بابا غم مه کوه
بيا به ټافيانو پسې نه ژاړمه

❁ ❁

شیریني ژوند د شوکینو نامه ده
خپله ځواني دې چېرته خاورې نه کړې
د زوړ دیوال سیورې ته خوب مه کوه

❁ ❁

رب دې اباد کړي خپل کورونه په دوي
خو يو ژور سوچ کښې راګیر شمه زه
پېغلې چې ما نه اټوګراف اخلي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ا لیونۍ سره به اوس څهٔ کوم
وائي که شل ودونه هم اوکړي تهٔ
نو زهٔ به یم ستا یو ویشتمه ښځه

زهٔ چې تړې لړ هم لرې کېږمه نو
راپسې ژاړي دَ کوډر غاړه کښې
ما دَ ګنګا په اوبو اولامبوی

په یو غورځنګ سره اسمان ته رسي
وه لیونۍ بېغلې په خود کښې اوسه
تا لا دَ زمکې تل لیدلے نهٔ دے

Scanned by CamScanner

په زړهٔ کښې وایم داسې مړ بنهٔ یمه
چې مې د سیند چپې تر لرې یوسي
دنګه غړۍ ئې نوره هم پورته شي

✿ ✿

زړهٔ په یوه خندا لمبه داسې شي
لکه د اوړي د غرمې له تاوه
د ښار پاخهٔ کورونه اور اخلي

✿ ✿

مینه په ځان ګواښي نهٔ رد کوي
تا پاسندې څنګه اعتبار اوکړمه
تهٔ خو د هر پېغور نه تېښته کوې

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تهٔ دَ سپېلو کاروان ته لارمهٔ نیسه
په شا ستانهٔ کړه نظر ونهٔ دَ ښکار
څه کور ته څه! چې ته سرتوره نشې

❁ ❁

او ښکې چې ستاسترګو کښې اوچې شي نو
دَ شپې تیارهٔ مې اندیښنې زیاتې کړې
دَ اسمان ستورې رانه لار بدلوې

❁ ❁

درسره حقې شرې نهٔ کومه
څه ستا دَ خېږ نه مې توبه شیرینې
خو راشه اوس دې رانه سپې کورې کړه

Scanned by CamScanner

ښکار مونږ نهٔ دي دَ فرېب رنګونه
دَ سپرلي باده خپله لاره نیسه
هسې په مونږ پورې خندا مهٔ کوه

❀ ❀

مینه په هر موسم کښې خوند نهٔ کوي
په سرهٔ غرمه له کوره مهٔ راوځه
دَ پشکال تاؤ دې میراته نهٔ کړي

❀ ❀

ستا دَ قامت سوځې مې شمله هسکه کړي
چې بازارونو کښې دَ ښار جینکۍ
دَ سنډلونو په زور قد لویوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دَ ژړا ارمان دې اورَزي خو
دغه يو څو څاڅکي باران شيرينې
ددې وطن دَ زمکې تاؤ زياتوي

❁ ❁

د سمندر سفر راياد کړه کښته
رانه چاپېره طوفانونه ووځو
دَ ډوبېدو راسره وېره نۀ وه

❁ ❁

کور کښې دَ سپر اورو درک نۀ لګي
خوځان دَ هيڅانه هم کم نۀ ګڼم
دَ وخت درې خمبيره لګي زما

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما درته وے مسافری مه کوه
لاړو دَ سر سپورے دې لم خاورې شو
دَ کور دالان دې پرېوتې اوخوړو

❀ ❀

دَ یوې پېغلې داېرې مې لوسته
ورته حیران شوم، ما یوه لحظه کښې
کښې بربنډې فرښتې اولیدې

❀ ❀

درد لا دَ اوښکو لار لیدلې نهٔ ده
وږمې چې مونږ دَ خپل وجود تاووُنه
لا پشکال بارانې شوے نهٔ دے

Scanned by CamScanner

دَ بې وسۍ داستان لا ختم نهٔ دے
ستا اواره خورې ورې زلفې هم
دَ چا مزدور په سر ورېځې نهٔ شوې

خنکه مره شي دَ نسلونو لوږه
هر څه بنهٔ ډېر تېر دي خو غم دغه دے
زمونږ نه سترګې راپرېوځي هسې

دَ حاسدانو شمېر مې زیات دے بلا
درد چې سېوا شي نو په نیمه شپه کښې
ستورې راپاسېږي اتڼ واچوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زغلمه څم د پلوشو په اوږو
زه د دې خاورې سره مینه لرم
خو د اسمان فکر مې هم کومه

ښنګړې دې مات دانه وانه پراته دي
له تانه زار، راسره ضد مه کوه
پرېږده چې فکر د روزګار اوکړمه

زمونږ د کلي ښې اس وڅه شولۍ
کور ته به رسوکه لار کښې به مرو
هېوي ټریفک دے او کچه لاره ده

Scanned by CamScanner

ستي دي ستړي د ځوانۍ تاوونه

وېرمه چې ښکل دې کړم خوشحاله اوکړمه

سکروټې نۀ بېدمه په تشو نړو دکل

ځوانې منم له موره کمه نۀ وې

خو که زما په کور کښې کوټې وهي

هسې به ژوند د خپلې لور خاورې کړې

ساه داکښې نشته خو خبرې کوو

لکه په زول کښې چې بجلي لاړه شي

او د پکو پرې تاوېږي هسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینې وایه که زما په لیدو
د زړه درزا دې سوا شوې نه وي
تو بیا د ستا غو بڼو نه سره ولې دي

❁ ❁

د مینې کومه سلسله یاده کړم
د تیلي فون تلې چې اوغږیږي
وړم که څوک ماله په مرۍ غلي شو

❁ ❁

خوایږه د مینې راپیږ زوکړه هله
چې ستا بانه برند شي شیرینې زما
نوکیږ چاپیږ توري مچې والوځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورک مې له ځانه حادثې کړې د ژوند
داسې مې هېر شي د بنائست يادونه
لکه چې اور د څنګونه ورانه کړي

❁ ❁

پېغلې ځواني دې، د سپرلي موسم دے
ستر ګې چې واړوې راګورې په شا
اسمان کښې پرق شي د ياران شپه شي

❁ ❁

فطرت بنائست هم د انسان زيات وي
چاپېره اوخاندې ګلونه د رنګ
د ريل پاټلې چې د غر زړه کښې اوځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نه چې زړه ئې وننګینی نه وېستم
خو دَ فطرت ځنګلِ وحشي داسې دے
چې ښکاريانو له پناه ورکوي

❁ ❁

دَ خدائے رحمت هم امتحان دې کنې
چاکښې هم مینه ورورولي نشته دے
دا دَ چینې اوبه چې کوم پله ځي

❁ ❁

خدائے شته مدام دَ ژوند سندرې وايم
زړهٔ دښمنې چاسره نه کومه
ما دَ خودۍ چینې اوبه څکلي دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا معجزه دَ محبت اووینه
چې دَ درد څڅیکه په اسمان خوربږي
دَ اور بڅرې دَ یاران څاڅکې شي

❁ ❁

سېلاب چې راوړي دَ ګلونو څانګې
دَ خوشبویو قافله لوټ شوله جوړه
اوس به دَ کوم تصویر په دام ژوندي یو

❁ ❁

دَ نظرونو تماشې اوخوړې
دَ ارمانونو مې دنیا ورانېده
تا دَ رنګونو لوګی راښیوی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اک یو تصویر زما په سترګو کښې دے
ماله به څوک د خوب تعبیر راکوي
باراني وریځې او فصلونه سوزي

❁ ❁

ددې وطن فضا سپېره دومره ده
چې هوا که هم راوالوځي نو
د چا غریب په خونه اورېږي شي

❁ ❁

آ لېونۍ مې چرته قتل نه کړي
دومره خرابه شوه فضا د وطن
څوک په رڼو او بو کښې ځان نه دېي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تپوس کوم خو خفه کېږې به نهٔ
دومره دې ستړ کو کښې وحشت ولې دے
ته که دَ ښکار سپو زغلولے نهٔ ې

کور ته ورځه رب دې سر تو ره مهٔ کړه
بې لوپټې حُسن رسوا داسې شي
لکه چې رنګ دَ لو لکې والوځي

دَ ښار مېړ منې خپل خاوند ته وئېل
خدا ے شته له تا ئې ستړ که هم نهٔ پړي
ستا دَ دفتر چپړاسي ما تنګوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته معلومه دَ دښمن توره ده
چرته ده مدام کړځي په زور دَ اوبو
ته تړښه لاس واخله نو ښځې به دې وي

❀ ❀

که درته غیرت نهٔ کوم تسې نهٔ اوځي
پرېږده بې خونده دې دې ښهٔ پېښم
ته دَ موکي په زور تموپونه وهي

❀ ❀

پېښ ند کلو نشته دَ خور او دَ لور
ددې وطن زلمي خو داسې نهٔ وو
څوک مې دا زهر کړوي وینه کښې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه په ساحل د سمندر ورک شمه
د درد د زانګو سېل راوالوځي او
د اوازونو په مړی غلې شي

❁ ❁

دومره اوچت تو پوونه څله ولې
زما خبرې ته هم غوږ کښېږده لږ
څوک دې الوړے اوږنده نکړي

❁ ❁

د سر پروا مینه کښي نه کوم څو
دومره زما قتل اسان مه کښه
زه څه ویستلي اوږه هم نه یمه

Scanned by CamScanner

پروت که د سلو پړدو شاته یمه
د نظر پړق به مې دراورسوي
هوار د تندر په اوږو الوځم

❁ ❁

د خوشالۍ بنیاد په غم وي ولاړ
زما په شونډو خندا خوره شي
لا د غوټۍ زړه خو چاودلی نه دی

❁ ❁

اوس خو به ستا ده چې راځې او که نه
شیرینۍ ته چې مې په خنګ کښې نه ځې
نو پلوشې مې د سپوږمۍ سوزوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ روح زخمونه مو له شمس اوو تل
مهٔ خوشحالېږه لېونی که په مونږ
اسمان دَ کاڼو باران تهٔ وروي

❁ ❁

څه ته مې زهر خوړوه ویته کښې
خو چې زما دَ مینې زور اووینې
مرګ هم دَ نیمې لارې ستون شي زغلي

❁ ❁

اسمان بلنې دَ راتلو راکوي
ستوري ګډا کوي په ساز دَ مینې
څُنې چې سوارهٔ شو دَ هوا په اڈکو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب دې ژوندی لره خوشحاله اووایم
د کتو کوردې زړه د کاڼي کړلو
مینه اوس تا باندې اثر نه کوي

❀ ❀

شیرینې مه ځه د هوا مخې له
چې ستا د زلفو خوشبویې شي خورې
په اور کښې اوسوزې وړې مې د کلو

❀ ❀

زړه په بلا بلا مزې غواړي خو
طوفان دې، مه اوځه له کوره بهر
د خپلو زلفو دام کښې کېږه نه شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږمۍ له تانه یو تپوس کومه
په نیمه شپه د سمندر ننداره
رانیسي ولې د اسمان لمنې

د غټې غوښې نه پرهېز کوه لږ
وازګه دې ډېره په بدن اوخته
نیمبو نچوړ کړه د قهوې پیاله کښې

د خودداری د اسمانونو مینځې کښې
ځکه زنګین مه جوړې خورمه زه
چې ما جوته د چا خوړلې نه ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

که جذباتي شوې ځان به اونه مومې
دَ خپل رفتار تېزي دَ لاس لاندې کړه
اُس دَ ځوانۍ دې واګې اونه شلوې

❁ ❁

دَ زړهٔ دَ درد منزلې سر ښکه شي
مینه روانه دَ اوبو غوندې وي
ژوند خو دَ واورې چم دے زر ویلي شي

❁ ❁

په سمندر کښې دېر مرېز شي غړونه
ته چې پستې پستې خبرې کوې
زړهٔ مې دَ کاڼي په رنګ ټو اونه چوې

Scanned by CamScanner

په ژوندے ستا دَ ليدو په اميد
وي دَ نمر دَ پلوشو سپوږي هم
تيارهٔ چاپېره په ګودر خوزوي

❁ ❁

اوس يې خپل وس يې خپل اختيار کښې نهٔ يم
ما چې رنګينې لوبې اوليدې
دَ زړونو سپل ځان سره يوړمه زهٔ

❁ ❁

ستا دَ بنا ګُست لمبې مې مري په زړهٔ کښې
خپله پسته سينه کښې زور را کړه لږ
دَ ژوند دا شور مې چرته کانړے نهٔ کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ناز شمله به مې راټیټه نه شي
نمر چې پرېوځي نو زما شیرینې
شفق شفق څادر په تا غوړوي

❁ ❁

تا چې تر منځه لوېشه اوویسته
سپوږمۍ زما او ستا شوې لارې جدا
ته په فانوس زه په ناموس پسې ځم

❁ ❁

پوه شو مه اوس چې پښتنه پېغله یې
مات چې کړل ما ستا د زندان سیخونه
تا د پیشو پښې په ما خټې کړې

Scanned by CamScanner

دَ پاغوندو باران لمبه لمبه کړم
زهٔ لا په دې فریب کښې ګرځومه چې
دَ واورې غر لا وانو ستلے نهٔ شي

❀ ❀

کله ګونګټېږي دَ سندرو ژبه
ډېر که ئې غرونه په شا او تمبوې
او درېږي نهٔ دَ اوازونو سفر

❀ ❀

زمونږ دَ کور چت که راڅڅي په مونږ
شکر په دې خبره هم اوپاسو
چې په تالا مېدان خو پاتې نهٔ يو

له حده نه وُ اوځم خوځهٔ اوکړمه
دَ هاغو نرمو ګلورينو شونډو
جوته چې اوځکمه جوته جوته شم

✿ ✿

اودرېږي نه دَ قيامتونو سقر
خو چې په کور کښې جينکۍ سغلې شي
اواز دَ تندر غورزېدو واورمه

✿ ✿

:

څنګه شي ختم ازمېښتونه دَ ژوند
چې يارانونه دَ سپرلو کښېږي نو
يو سې شيبې دَ لولکو رنګونه

اوس زړهٔ فالګی ته لاس په څهٔ اوښایم
ستا د تندې ګونځې لیدلې دي ما
زما د لاس کرښو کښې هیڅ نښته دے

✿ ✿

د کمپیوټر نه مې پوښتنه اوکړه
اوبهٔ په ډانګ باندې بیلیږي که نه
دې کښې یو پلار په بچي ډزې اوکړې

✿ ✿

لا د ادراک منزل نه ډیر لرې یُو
یو نسي سترګو نه خوبونه زما
د ورک نظر تعبیر مې مهٔ راکوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د قتل تور در پورې مه شه
ته چې په کړسه کړسه خاندې جینۍ
پام کوه ماته زاتر غاړه نه شې

❁ ❁

کړې مې یوازې د ماښام تیاره کښې
چې خپل غرور تر ښنه لمبه پورته کړې
بیا مې په سره غرمه کښې سپورې نیسې

❁ ❁

دا چې د غر په چینه څه شوې دې
ستا د ښپېو شړنګ را اونیسې او
بیا مې تر لرې انګازې خوروې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهٔ به ډوبېږي په ساحل کورونه
چې خاموشۍ د غزالیو سترګو
د سمندر د شور بنیاد ایښی دے

❁ ❁

ستا نه قربان شمه زما شیرینې
تا چې زما په شونډو خوله ایښې وه
هاغې یوې لمحې مې ژوند خاوري کړو

❁ ❁

د موسیقۍ لمحې خپله ژبه نهٔ وي
پکښې مدام ستا سندرین خیالونه
د ژوند رنګونه، تصویرونه وینې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاورې شم پوے دَ اخترونو په خوند
کشتۍ کښې ځې، شي له نظره پناه
او زهٔ دَ سيند په غاړه ناست پاتې شم

❀ ❀

دَ سروې اونهٔ چاته نهٔ ښيښېږي
ده قدرمنده په دا حال، کښې نو
نهٔ خو ميوه نيسي نهٔ سيورې لري

❀ ❀

ځه چې دَ ستورو په لټون کښې اوځو
رانه چاپېر دَ سمندر اوبهٔ دي
دَ جزيرو مينځ کښې ژوندون تېروو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د داتلو ښکالو خوره شوله جوړه
دي چې د ټول کلي غوږونه ولاړه
د زړه درزا مې نوره هم تېزه شوه

❀ ❀

جوړه تېره توره د غرخېږه شي
راشي په منځ اوشلوي ټال د بوډۍ
د پسرلو باران مې لا زړوي

❀ ❀

د شين اسمان باران په شرق اوګله
په کومه ورځ چې د ګمید رواده وي
بنارسی په سر دې اوښه وينم

Scanned by CamScanner

منه اوږده باڼه دې مه رپندوه
ستا شاهيني نظر چې پوره شي نو
وايم که باز چرته مرغه اونيوه

❁ ❁

زه مختورن نه يم شيريني زما
د اوښکو پړق مې ستوري هم تت کړي خو
تورې چشمې په سترګو کړې دې تا

❁ ❁

خپل احساسات مې په غور څنګ داسې کړي
چې د سرخکو سېل راپورته شي نو
زه د اسمان غاړو کښې والوځمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیریني څه! رب دې ودانه لره
ستا په کنځلو مې زړه نه بدېږي
ما د سیندونو روانې لیدے دي

❁ ❁

څه که باران پرې د سپرلي ورېږي
چې د غرمو تاؤ ترېنه رس وېستے وو
د هاغو اونو پاڼې شنې نه شولې

❁ ❁

خوک هېروله شي د ژوند حادثې
هوا چې هسې پاڼه هم خوزوي
وېم که جونګړه مې طوفان یوړله

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وائی منمه چې سړی ئې شریف

خو ژوند هم ځان له غرقولے نهٔ شم

ستا نه خوستر که دَچا هم نهٔ ړېي

❀ ❀

ستا په سر کلي سره شر کړمه، خو

بې وجې ځکه چاته لاس واچوم

اوس څوک په اوچه هم لامبو نهٔ وهي

❀ ❀

د هر لوے عذاب دے دَ احساس محرومي

زهٔ خوشحهٔ ستا لار کښې ولاړ نهٔ دمه

تا دَ موټر نهارن په څهٔ اووهه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ دَ دردونو دَ صحرا تنده یم
ساه چې مې کله په وتو شي نو بیا
څه اے شته له شرم نه اوبه اوبه شم

❀ ❀

دَ تعبیرونو په فریب تېر وتم
ما چې په لاس کښې لنوکې اونیوه
نو دَ بناسُت رنګونه ټول والوتل

❀ ❀

جوړه کړي قیامت دَ لوېټو الوتل
ستورې داکوزشي دَ ګودر په غاړه
او دَ اوبو څاڅکي اسمان ته رسي

Scanned by CamScanner

سوچ کښې شې ورکه چې وریاد شمه زړه
ریموټ په لاس ټې وې ته ناسته وې او
چینلې هسې بدلوې لېونۍ

❁ ❁

که دې په زړه کښې وې ارمان د مینې
هلته راځه په بس ته بیا ځېرته چې
دَ پوخ سړک نه کچه لار بېله ده

❁ ❁

دَ سمندر طوفان مې ځان سره وړي
ستا نرګسې سترګې رایادې کړمه
پورته دَ ستورو چم ته اوخېژمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حُسن دَ مینې په خوند څه پوهېږي
ستا دَ یوې خندا نه زار شیرینې
خورې ورې دَ کهکشان سلسلې

❀ ❀

اوښکې دې اوچې له بڼو کړه کښې
دا دَ احساس چپه به تا وړکه کړي
غمي تیندکه مه دَ صحرا شګو کښې

❀ ❀

ځان رابرڅېره کړی دَ زړونو درزاء
دَ محبت اواز خو نهٔ ورکېږي
اوس هم فضا وانې زمونږ سندرې

Scanned by CamScanner

کاږهٔ ښاپوونه دې زما شيرينې
نوي دلدل کښې دَ ژوند ښخه نهٔ کړي
څنې رانښکاره کړه چې يو لار را اوځي

❁ ❁

اونښکې خو کانو کښې هم لارې کوي
خو چې نرمې پکښې را تغلله ذره
دَ اوچې دم دے څوک ئې څهٔ اونيسي

❁ ❁

زړهٔ مې يو درز کړې چې دَ کلي غريب
بيکرې تړک وهي اور اولګوي
په نيمه شپه چرته قيامت رانشي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټک وډکول خو وي فطرت د لـړم

خدای شته چې یو ورځ به دې مړ کړي په چا

د ډمې لور څه فرښته خو نه وي

❁ ❁

ساه چې د وخت ا جیس ته راکاږي څوک

داسې د زور سیلۍ را والوزي چې

په بله واړوي د چم کورونه

❁ ❁

کاڼي د غرۀ له سره اوړغړوي

چې مخ په لاندې ځي کورونه وران کړي

خو د طوفان د زړۀ نه تاؤ نۀ اوځي

Scanned by CamScanner

تهٔ چې دَ سيند په غاړه کور جوړوې
درس مبارک دې شه زما تسـينې
خو که سېلاب راغی نو بيا به څهٔ وي

✿ ✿

ښځو ته او ګوره چې واګې شلوي
دَ کټ په لنګه ئې بورقه پرته وي
په يوه خېټه ګرځي په ټول کلي کښې

✿ ✿

خو ښه دې خپله خو وېږ مه زهٔ
تا دَ کولال هنر بې لارې نهٔ کړې
جوړ دَ يوې خټې نه ټول لوښي دي

ستا تورې سترګې څنګه هېرې کړمه
ما دَ زم زم په اوبو هم اووینځه
خو دَ لمنې داغ مې هغسې دے

✿ ✿

زړهٔ چاته سپک کړمه شیرینې زما
دَ راز خبره درته ما کوله
خو ستا دَ خولې برغولے هم نشته دے

✿ ✿

څوک هم دَ ژوند په خوږو پوه نشي هيڅ
لکه دَ کلي دَ تهانګې مزدوري
څه دَ اوړو څه دَ بوټو اوړسي

تا چې پرې شل کاله خوارۍ کړې وي
هغه تصویر مې کباړي بازار کښې
په یوه نیمه روپۍ واخستو نن

تپوس کوه مه، د ځوانۍ د مینې
خو په سیلۍ کښې بادیوه اوخته
او د یو چیک سره ئې تار اوشلوو

زما په خپل زړه باندې وس نه رسي
خو چې د رحمه ستا د چم په اړخ
تله د هوا خپو کښې زنځیر اوتړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تک شي عذاب د اسمانونو په لور
لمسي چې هم راته سپوږمۍ او خاندي
ستوري مې وریت کړي په چابک د دنیا

❁ ❁

دا د فېشن جهالت هم اووینه
ا چې الف ته هم کوتک وائي تل
د کتابونو ستال کښې ګرځي مدام

❁ ❁

خوب ته مې نه پرېږدي د تن زخمونه
ژوندے احساس مې تن سره پوري
د ستومانۍ وېستو سزا راکوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وفايي کښې دې هېڅ شک نشته خو
ساه مې اوباسي دَ الفت سادګي
زر درله جوړه دَ اوړو پوزه کړي

❁ ❁

سمسړې نه زمونږ دَ ښار جينکۍ
که ترې چاپېره ديوالونه تاؤ شي
اوخاندي زردَ کور کړکۍ بېړته کړي

❁ ❁

حُسن په هر رنګ کښې قيامت جوړوي
زلفې چې واړوي له مخه په شا
دومره رنړا شي چې نظر اوسوزي

Scanned by CamScanner

اوس چې د شپې کور ته ناوخته ځمه
او وائي رب دې ځواني مرګه کړي ما
جانه! چې بیا ستا نه ګیلې نه کوم

❀ ❀

تل مې تېر یاسي د الفت په فریب
بد دې بلا د تورو سترګو آزار
زه په شینتغه ښځه واوړېدمه

❀ ❀

وایم چې ښکل دې د تندي ګونجې کړم
زړه کښې چې هیڅ د مینې تاو نه لري
مړاوي به څه شي د کاغذ ګلونه

راته رایاد ستا د لهبې خوانږه کړي
اوس چې د هر چا ټیلي فون راشي نو
خدایګو زما د زړه درزاء تېزه شي

✿ ✿

شیرینې زړه دې لاندې باندې نشي
اې چې ته وې تماشه کړ ځوي
خدای شته ویرېږي له هاګۍ د ډزه

✿ ✿

ستا د خپلوۍ ارمان مې هم اورژیږه
خو ساه چې اووته د ګل د زړه نه
نو سر تور سر مې خوشبوۍ اولیدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیدلې نهٔ شي دَ بنائُست رنګونه
تهٔ ګوراګې ئې دَ فطرت لاسوکښې
دَ موسمونو په فرېب تېر وځې

❀ ❀

يوه لحظه چې هم هوا بنده شي
دَ زړونو شور دَ غوږ پردې اوشلوي
ما دَ خُنګل طوفان کښې مهٔ ګېروه

❀ ❀

دَ طوفانونو زور په شا تمبوي
دَ محبت يوه نازکه خندا
له تا ترې دَ سنره هم پورته ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته څو ځغې هم ګونګې شي په خوله
د اوازونو دا ویجاړ کلي به
د خاموشۍ په ژبه څوک پوهوي

❀ ❀

څوند کوي څومره سوزېدل مینه کښې
چې سروې پېغلې مې نامه اخلي
اورونه واخلم د چنار اونه شم

❀ ❀

څوک به دې اووړني د خپلې ویرې
او به خورې سر چې ازمرے نه یې ته
هسې غرمسېږې د لومبې بچیه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای شته هیڅ ته ملامته نه یم
که د مینې په تول روان یمه خو
د خپل رفتار سلسله نه ماتوم

❀ ❀

داسې د هر ستوري لمبون مه کوه
پام کوه کور دې غرغنډې اونکړي
اوروسته ګرځې د رڼا جامه کنبې

❀ ❀

د فطرت ناوې څو مره ظلم دے دا
ځان ته غاوره شي د نمر پلوشې
په چا رڼا کړي، څوک په اور سوزوي

Scanned by CamScanner

ستا خود سرۍ خو په ما سرګرځوي

که چنګنړي ته هم کوږدن شولې ته

په چم صلت کښې به حلوه اووښم

ښېرازه پېغلې دَ وادهٔ نه ورستو

خوند داسې وارړوي تپوس مهٔ کوه

لکه کتهوې کښې چې کبان پاخهٔ شي

حد ماتول وي هسې ځان ورکول

آخر به ماته شي يو ډز به اوکړي

څو به هوا په يو کنهې کښې پوکي

بیل چاله ورکړه دا بچې غمېږه کښې
دَخاورې خوند زما په خوله کښې دے لا
زهٔ ستا دَګوړې په خوږو خهٔ کوم

❀ ❀

اوس که څهٔ وایُم ګنهګار به شمه
هسې په ما باندې تهمت لګوي
خپله خندا دَګل په وس کښې نهٔ ده

❀ ❀

نولے چې مار له په مرۍ غلے شي
دَغوږ پرده مې دا آواز وشلوي
ژوند ګوډاګے دے دَفطرت لاسو کښې

زغملې نهٔ شي دَ ځوانۍ زورونه
دَ سمندر دا کم ظرفي اووینه
په یو غورځنګ باندې اسمان ته رسي

❀ ❀

چې دَ ښې ژړا رایاده شوله
زهٔ ستا دَ لارو نه واپس راغلمه
بیا مې ځنګل ته ازمرے اوشړهٔ

❀ ❀

مسافرۍ دومره اسانې نهٔ دي
چې څکې ونو کښې دَ ژوند راغله نو
سپوږمۍ ته ګوره نیمه پاتې نشوه

په نیمه شپه ستا د راتګ انتظار
پروت یم بې وسه د اسمان د لاندې
لارې په ما باندې چلې جوړوي

❁ ❁

لوټه مې مهٔ د دلاسو په خرېب
پروا مې نشته که له تندې مرمه
راله غلبېل کښې اوبهٔ مهٔ رانیسه

❁ ❁

چې معمولي تبه په ما راشي نو
ویښه مې ناسته د پالنګ سرته وې
په سر مې ټوله شپه زورونه کوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ موسمونو قېد کېږي نهٔ راځي عشق
که دَ ښائست جوبن دې تېر شو نو څهٔ
مړاوې لا نهٔ دې ستا دَ یاد ګلونه

❀ ❀

د ښائستونو ئې بلا واخلمه
چې په دروغه ترېنه هم خفه شم
خوب ورله نه ورځي بیا شپې رڼوي

❀ ❀

ما ئې تر مېنځه روغه رانهٔ وسته
زهٔ دوارو ډلو خېل دښمن ګڼلم
لاړ په پردي ښر کېږي سرا ونورهٔ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو دړد بېدلي پښتون ماته وېيل
ما دَ مړانې انجام هم اولیدو
ځکه وېښېږمه دَ خپل سپورې نه

❀ ❀

خدای شته چې مرګ مو هم وړلے نهٔ شي
چې مو شیندل سرونه، لارکښې دَ حق
دَ کربلا تاریخ مو بیا نوے کړو

❀ ❀

راټیټوم دَ اسمانونو غرور
په سر مې توره اوږانده دهٔ خو
دَ سر بازۍ لوبې مې پرېښې نهٔ دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند دَ غریب صحرا کښې نهُ تېر یږي
زخمي احساس په اخر چرته اوږم
ستا دَ تصویر سترګه رنده اوخته

❁ ❁

دَ حبس نه مړهٔ نهُ شو شیریني زما
تازه هوا یه اوس په کومه راځي
هاغه یوه دروازه هم پوري شوه

❁ ❁

شیرینه دا هم اورېدلے نهُ شي
ورته چې وېم زما برخې خوبنه ده
زر شو نړۍ او جیچي انګن ته اوځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا مې سپوږمۍ تندر نیولې ده جوړ
پړده کښې نغښتې پلوشې دَ نظر
زما په زړهٔ باندې تیارهٔ راولي

❁ ❁

ځان ترینه تل په فاصله ساتمه
خو بیا چې هم آرام ته نهٔ پرېږدې ما
زړه دې واده شي چې ترې خلاص شمه زهٔ

❁ ❁

منه دَ طمعې کور خالي وي منه
څهٔ په جرګو باندې صحرا ته دَ ژوند
باران چې راشي نو طوفان ئې اوړي

Scanned by CamScanner

نور د رقیب په خوله باورمه کوه

چرته په خر باندې هم ناست نه دې خو

وائي جهاز کښې مې سورلې کړې دي

❁ ❁

د پېغلتوب مچې راپارې نه کړې

بلا موده اوشوه شيرينې زما

چې هر و خوله مې په خوله اېښې نه ده

❁ ❁

د ناوې توب نخرې دي نه منمه

مه وېنه پلار کره د تلو خوبونه

اوس خو د شلو بچو مور شولې نه

اُ دَ طلاق دَ نوم نه مرګ ښهٔ ګڼي
خو ازادۍ ئې دومره خوښې دي چې
چرګ چې هم بانګ اووائي بام ته رسي

❁ ❁

هاغه خوبونه مانه هېر نهٔ دي لا
لاس چې به تا په سینه کېښودلو
او کوړکو چرګو به هاګۍ شاربلې

❁ ❁

نور مې ماتم په بې وسۍ مهٔ کوه
ستا په ښو چې اوښکې اوښکې شي ژوند
شغله شغله ستوري په ما پرېوځي

که ئې ګوابنونه دَ نظر لیدے وے
نو مشرانو به وېښلے نهٔ وو
جنګ نهٔ بایلے نه ګټلے بنهٔ دے

✿ ✿

نهٔ مې رانیسي او نهٔ ځان راکوي
دَ مـداري لور ده شیرینه زما
پړے راسست کړي پړے راکاږي بیا

✿ ✿

چې خپله نیولے راته اودرېږي لښ
نو دَ بناښت سپړلي تلوار اونیسي
خانه بدوشي چرته کړه اوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

درسې سیند څوچان کولی نهٔ شم
یوه دَ مینې سندریزه چینه
اوبو را اوړې وه اوبو یوړله

❀ ❀

شیرینې څومره زړهٔ راښکون وو یکبې
تا مې مړه باندې چارهٔ راښکله
او ما دَ نوې ژوند تصویر ښکلو

❀ ❀

سوچ مې کاوُ څومره بې رحمه دې ژوند
بر بوکه مې کړې دَ سیند په سینه
بیا راله یو لحظه کښې سر ماتوې

Scanned by CamScanner

رنګ رنګ ګلونه مې راوړلي دوخو
چې ته رانغلې نو شیرینې زما
کاڼو په ما پورې خندا اوکړله

ځهٔ خوندور دَ مینې جنګ دے کنه
زهٔ چې ترې پورته په کوټه اوختم
اُ دَ اشکنې مېنځ ته راکوزه شوله

دَ مخ سرخې مې په اوبو لاهو شوې
داسې بدل کړم ازمېښتونو دَ ژوند
لکه چې سرو سره پاره اولګي

منافقت د زړوند وژلمه خو
نن چې ماشوم بچي په مخ ښکل کړمه
ما وې که مانه فرښته جوړه شوه

❁ ❁

د چهت پکې بې حده تېز تاوېدهٔ
چې ورله مخې له مرغۍ ورغله
ماته ئې خپلې بې وسۍ يادې کړې

❁ ❁

ښهٔ ورته پته ده خو غږ نهٔ کوي
اُف د کوچوان کاکا ټانګهٔ کلې کښې
هره ورځ څومره حادثې زېږوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر یو امکان مې دَ خپو لاندې دے خو

چې ستا اوږدۀ باڼۀ رابرند شي په ما

دَ خپل ایجاد لاره کښې ځنډ جوړ شمه

❀ ❀

دَ لوګو مینځ مې ژوند خاورې کړو

چې دَ رنګونو تماشې له تلمه

نو دَ بناښت کلي کښې سپومات کړمه

❀ ❀

لوبې کوه نهیڅ درته غږ نۀ کوم

ستا دَ فریب فریب بناښت نه لوګے

زۀ دې دَ ژوند په حقیقت پوے کړمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړم که څوک ماته اوازونه کوي
په نیمه شپه رانه خوبونه تېښتي
بیا به پېریان بوتل کښې نه بندوم

❁ ❁

چېچې مې د سترګو نه راغلې وو خو
چا راته وېل تا ئې صفت کړے دے
ځکه په خپل تصویر مئین شومه زهٔ

❁ ❁

دغې چکر خو زمانې اوخوړې
ستا د رفتار مخه نیولے نهٔ شم
ځم چرته ځان له بله لار ګورمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چې زما په شا ولاړه وې نو
زۀ د خپل ځانه خوږېدلے ته شوم
ستا بېلتانۀ مې ځکه ملا ماته کړه

❀ ❀

ناوې زما مانه خوشحاله څۀ شي
کش چې شي تېز ه مې درزا شي د زړۀ
د بناپېږ و وطن کښې ژوند تېروم

❀ ❀

خپله خپل ځان راتهولولے نۀ شي
د اباسين چپې به هېرې شي ستا
که دې رنګونه د اظهار اولېدل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای شته په تا باندې مین یم خو
مینه د نورو سره څنګه کوم
د ژوند ډرامه کښې مې کردار دغه دے

❀ ❀

ستا لو پټې ځان کښې را نغښتے یمه
چې د سفر په نیت روان شمه نو
د هرې لارې په سر تا اووینم

❀ ❀

زۀ سر د لاندې راګوزار نۀ شمه
نن د ژوندون د کوه قاف لارو کښې
ستا د وجود خوشبوۍ رقص نۀ کوي

Scanned by CamScanner

ځومره کم ظرفه د فطرت ناوې ده
ته چې په لېو کښې اوبه راکوې
واخلمه اور تنده مې لا زیاته شي

❁ ❁

وایې د خپل زړه نه مجبوره یمه
که ته مې اور ته هم وراچوې نو
دواړه لاسونه به دې زه ښکلوم

❁ ❁

د سپو نه ځان خلاصول ګران خو نه دي
بس یو هړوکی ورته واچوه نو
دوي به پرې خپلو کښې جنګونه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ موسمونو اعتبار خاورې شو
دَ امتحان مرحله تېره نهٔ ده
چینجي غونډېږي دَ کابل مېوه کښې

❀ ❀

په خپلو وینو ئې لاسونه سرهٔ وو
یوې ماشومې په سلګو کښې ویل
توبه، نکړېږي به بیا نهٔ غواړمه

❀ ❀

زهٔ به دَ څهٔ لَهٔ نه توبه اوباسم
یو خوا روا کارونه نهٔ کوي څوک
بل خوا حیا راځي شرمېږمه زهٔ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان به په اوښکو کښې را اونغاړمه
دَ ګلاب پاڼه به کښتې شي زما
بیا دَ سینډ په سر هوار ګرځمه

✿ ✿

سمند رونه مې خوټکېږي زړه کښې
په دې طوفان کښې چرته ورک نهٔ شمه
تهٔ مې یوه اوښکه لیدلې نهٔ شې

✿ ✿

زهٔ چې دَ خپل ښکي ډېرا اووینم
هېڅ په ځان پوې نهٔ شمه پاسه زړ
ځان دَ مور غېږې له ورا ورسم

Scanned by CamScanner

بس خو ایمان دې خدای نصیب کړي زما
زه نه ولي یمه نه پیر فقیر یم
زما په قبر دې میلې نه لګي

❁ ❁

لمبې دې د مینې په خوند پوې نه کړمه
ستا نه زبینتوب له سره خلاص نکړي ما
پاسه د مور خوا له دې ځان رسوه

❁ ❁

د لوږې تندې نه به مړ شي اخر
لمڅې سپین بږیري مزدور ماته ویل
د لونو کمتې ته خو لاس نه نیسي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

دا هم د ځان سره دهوکه ده يوه
اوښکې څڅي مې په خوب اوده شي
لارې مې تېرې شي زه ساه واخلمه

❁ ❁

وائي زه خپل پالنګ ته ځان رسوم
نوره بېخي اېسارېدلې نه شم
ستاسو کتهونو کښې کهمل شوي دي

❁ ❁

زه له دروغو نه نفرت کومه
خو له وطنه چرته اوتښتمه
خلق مې وژني که رښتيا وايمه

راته د کور لاره هم یاده نه ده

تا چې ورونه د زندان لرې کړل

اوس به د زړه دردونه چرته اوړم

❁ ❁

څه که د شپې د بلا خوله وازه ده

خو زما لارې له راتللې نه شي

زه ستا د سترګو په رڼا پسې ځم

❁ ❁

دلته په یو حال کښې هم خبر نشته دے

څوک چې له غاره د نفرت راووځي

د محبت توره ئې سر غوڅوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

Scanned by CamScanner

را باندې پوے دہ ځکه مخ واړوي
که خپل غمونه يې پېرزو کړل په ما
مړ به له ډېرې خوشحالۍ نه شمه

❀ ❀

تا ته ګناه نشته شيرينې زما
که ازمېښتونونه په شا شوې دَ ژوند
چا په تو ده زمکه قدم ايخے دے

❀ ❀

يو اکائي ده ټول دَ مينې جهان
اوږدهٔ بانهٔ چې اورکې پاسوي
ستورې په نيمه شپه اتڼ واچوي

ساه دانه اونهٔ ځي ويرېږمه زهٔ
چې ستا تصوير سره خبرې کوم
مانه زما دَ زړهٔ درزا، هېره شي

❁ ❁

ځان چې په ما هسې کوڼ کړے دے تا
اخر به خپله لاړه واخلمه زهٔ
تر څو به تا ته اوازونه کوم

❁ ❁

چې ئې دَ زنې خال ته کوتې نيسم
شيرينه ما باندې راسره غونډې شي
وائي زهٔ سپينه يمه توره نهٔ يم

زما تصویر ته په ژړا کښې وایې
د تورو غرونو پناه شوې یې خو
ستا د راتلو خوبونه اوس هم وینم

لور چې اوده شوله زما غېږه کښې
راسره غم شو ما وېل ځان سره
ستا پېغلتوب راته خېرې اونکړې

ګنې نو ما به څه څه نهٔ وو کړي
خو د رشتو منځ کښې راګېر داسې یم
خوب هم پخپله خوښه نهٔ وینمه

رب به دې روغه کړي شيريني زما
ستا بيماري که ډېره هم لويه وي
دَ رب دَ فضل وړاندې هيڅ هم نهٔ ده

دَ ذهنيت نه ئې خبر يمه بنهٔ
رقيب چې ستا په حقله سوچ کوي نو
دا په ډېران اګر بتې بلوي

زهٔ به ورځم دَ حادثو مخې له
که مې دَ ژوند اوربشه پاتې وي نو
دا تندرونه ما وژلې نهٔ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما ویړوي دَ دروغژنو ربښتیا
چې په اسمان کښې بجلي برق اوځي
نو طوفاني شپه نوره هم درنه شي

❁ ❁

ځپي نه تورمې په لمن پورې شي
ځنو کورونو ته هم سیُب اوکي
چې دَ اوبو وتلو لار بنده شي

❁ ❁

کومه ښکلا دې وایه اوستایمه
ستا اننګي چې مراوي مراوي شي نو
دَ موسمونو نه خراج اخلي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور د سپرلو په ذکر نه ستړي وځم
واړه رنګونه چې راټول شي په ځلے
نو ترې نه ستا یوه ادا جوړه شي

❀ ❀

څه خپله لار نیسه پروا مه کوه
ما ځکه چې ځي د اوازونو په لور
نو سمندر ترې نه کشتۍ ډوبوي

❀ ❀

توره او ډال به غورځولي وو ما
خو چې غځېږي د حالاتو شپه نو
چاپېره پړق د اورکو اووینم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دَ بدن ورېږمې دې ښکلې کړمه نو
بيا دَ ګلونو بڼ کښې نه ځائيږم
ما لوګي ځان سره واسوزوي

❀ ❀

داسې دَ ګلې دَ چينې په غاړه
چې ستا ښائست راله اواز راکوي
زما سندرې به کونګې ځنګه شي

❀ ❀

په خاموشۍ باندې ئې مه تېروځه
دَ فرېبونو مرحلې غوښې کړه
چې زور پرې راشي نو اواز به کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه شوې دَ کلي او دَ ښار فاصلې

کمڅې پرانستې جينکې را اوځي

او طوفانونه سر راپورته نهٔ کړي

❁ ❁

نمائشونه دَ جلوهٔ مهٔ کوې

زمونږ دَ کلي دا کچه کورونه

دې طوفانونو ته دَ تيږنګي نهٔ دي

❁ ❁

څوک تر ښه سترګې پرانستلے نهٔ شي

زمونږ ۀ چم ته دَ سندرو په ډاګ

هغوا راوړي دَ لوپټو سېلونه

Scanned by CamScanner

تهٔ چې ریموټ باندې چېنل بدلوې
شیرینې دې سوچ کښې راګیر شمه زهٔ
دا سلسلې دې رانه ورکه نهٔ کړې

❀ ❀

اوس مې تصویر هم پېژندلے نهٔ شم
پر دو درشلو مې نظر یوړلو
زهٔ دَ خپل کور په دروازه ننوځم

❀ ❀

اَ دَ باران شپه دې جوړه هېره کړله
کچه کوټه چې څڅېدله په تا
او تا زما دَ کور زنځیر شرنګوهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کور کښې اکېوازې ناست یمه زه
دَ کتاب پاڼې اړوم په مخه
اوس مې په سترګو خوب لاسونه نه ږدي

اووائي ستا خبرې نه ختمېږي
مور به زما مېراته پاتې کړي ما
ځم چې کونترو ته دانې واچوم

بې شکه ته ئې زما وهم ګڼه
خو زه په هیڅ هم باور نه کوم
ما دَ ګنجې لاس کښې ګومنځ لیدې ده

Scanned by CamScanner

ما په مرۍ د غوا چاړه را ښکله
خو چې مې ستا اوښکو ته پام اوکړونو
خدایه شته زما نه کلیمه هېره شوه

❁ ❁

زه به د دریو پورې هندسې شمارمه
ته که د خپل مدار نه او نه وتې
د خپل خاوند سر به دې غوڅ اووینې

❁ ❁

وایم چې شل ډزې دې زه اُولم
توره چې لاس کښې د دښمن ورکوې
بیا ترې د سر خېر ونه غواړې څله

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

قاتله ته که ما وژل غواړې نو
بسه په اخلاص راسره مینه اوکړه
زهٔ په ګواښونو درکو نهٔ مرمه

❁ ❁

زهٔ په الوتې لوکې پسې تلم
لا رانیوه مې چې ازاده مې کړه
ما دَ مرغۍ خوله کښې مُلخې اولیدهٔ

❁ ❁

اوس مې دا خور وجود راټول څنګه کړم
چې ټغاټغ پکښې ولاړه وې دتهٔ
نن مې هم هاغه ائینه ماته کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

ذرې ذرې شي دَ ښکارې ټوپکه
ساګانې اوځي له تنګو پېغلو نه
ته چې دَ زاڼو په سېل ډزې کوې

✿ ✿

خدائے شته چې ځان به په خامار اوچیچم
خو که مې یاد وې دَ ښائست مسې منې
ستا په کمڅو کښې به ګلاب نه پرېږدمه

✿ ✿

هر څه چې کېږي خو لندن ته نه ځم
دَ خپلې مور یوې خندا نه به زه
دغسې شل شل پي. ایچ. ډي. زار کړمه

دا حادثه هم معمولي خو نه ده

پېغلې چې ما سره تصوير وېستلو

ګوره زما کېمره کښې رېل ختم شو

❁ ❁

کام تر ښه څنګه په خفګان واړوم

لکه دَ بُت مې ځان ته کاک اودروي

یوه لحظه کښې دَ پېړو قیصه ده

❁ ❁

شیرینې تا چې ورته ګل لېږه کړو

سیند خونړی شولو، په واک کښې نه دے

دَ ګلې سره خوله ماشومان ډوبوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه راغلې يمه ستا کلي ته
شيرينې هېڅ رانه تېروس مهٔ کوه
ما دَ خپل زړهٔ د پاسه خپې ايښې دي

❊ ❊

سر چې مې غوڅ کړې نو شيرينه زما
وايې زهٔ دا دَ وينو کربنه ګودم
چې دَ درياب اوبه ئې چرته اوړي

❊ ❊

وه لېونيه له کوره مه راوځه
چاپېره کلي کښې سيلۍ الوزي
په تابه لاړه کښې لمن واړوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ستومانې لږه ویستل او غوارې
هوا ئې پاڼې پاڼې خور کړې وجود
دَ ګل خندا هم حادثه ده دَ ژوند

❁ ❁

شیرینې اوس اووایه څه اوکړمه
ما دَ خپل زړهٔ دَغل نه ژبه پرېکړه
خو ماته بیا هم اوازونه کوي

❁ ❁

پرېږده چې دغسې دې خلق رټي
در ته به کفت قدرې چا کړې نهٔ وو
خو ستا په خوله کښې هره ژبه نشته

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس مې تنکی غوښتنې وس کښې نهٔ دي
که تا پرې سترګې راوېستلې وې نو
داړه به دومره په سر نهٔ ووختې

❁ ❁

دا ساده ګې ئې نشې تور په لمن
ګوره چې تېز باران کښې بنګلې جینه
دَ لوېټې دَ لاندې ځان پټوي

❁ ❁

پلار دې زما بابا ته بنه کړې دې
که ته زما په خوله باور نهٔ کوې
درشه دَ مور نه دې پوښتنه اوکړه

Scanned by CamScanner

خبره وړاندې نه پرېکړې بنسټ ده

داسې چې بوسوکښې اوبه بوځي نو

هسې نه ورستو ترې لانجه جوړه شي

❀ ❀

تړو نه بنسټه نه وي نادانې جینه

که لاس او خپه دې لږ هم شي خطا

بیا به د سترګو لګېدو نه اوځې

❀ ❀

د کلي دا دستور مې خوښ نه شولو

پېغلې کټوي په نغرې پرېږدي او

د ګاونډې کره تنور لمبه کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

آ چې اننګې کښې به چرګاوُکوُو تا
او زهٔ به تاسو کړه درغلمه
نو څو مره ختې به تري جوړې شولې

❁ ❁

په زړهٔ کښې ځان سره کړم رېبمه
دې کښې به خاورې ستړګې ورشي زما
پالنګ چې تو له شپه چغار کوي ستا

❁ ❁

خاورې څوک پوے شي په خوند ونو دړوند
زموږ وطن کښې چې سپرلي راشي نو
نو بيا ده د مينې په اوګو سورهٔ شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ سیځکو غونډې ژوندون دے زما
توره تیارهٔ کښې پلوشې وېشمه
دَ ګلبدنو لاس کښې اور واخلمه

❀ ❀

نن یو سپین بزېرې په ژړا کښې ویل
لو نه مې تښتې ایسار بڼې نه اوس
بیا به طوطیان په کور کښې نهٔ ساتمه

❀ ❀

خاوُرې به وده زما قام او موې
اونه چې هم دلته راپورته کړې سر
زلمې يُې څانګې په تبر ونو وهې

Scanned by CamScanner

لا خو دې سترګې غړېدلې نهٔ دي
دَ ژوند رنده به دې هوار داسې کړي
دا سترګې سپورې به له تا هېرې شي

دَ ژوند يوې غرمې دې زور اوبهٔ کړو
دا حادثې خو به راځي او ځي به
او لا خو ستا دَ زنې خال تازه دے

يو دَ اتيا کالو سپين ږيرې بوډا
ګورې په ډش باندې بربنډ فلمونه
او ناست دے لا سوکينې تسبې اړوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس چې دَ سیند په غاړه ناست یمه زهٔ
او دَ اوبو څپې راتاوُ شي له ما
وایُم که ستا دَ زړهٔ درزاء تېزه شوه

❁ ❁

ستر ګې چې مانه اړولي دي تا
زهٔ دَ ساحل طرفته زور کومه
خو دَ دریاب څپې مې ځان سره وړي

❁ ❁

نن خو مې ټول بدن دړدونه کوي
شیرینې غېږه کښې مې کلک اونیسه
که ستومانۍ مې دَ وجود اووځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ګل فروشه، زه مېن د ګلو
ستا او زما نظر کښې ډېر فرق دے
ته په شېلې زه په شېلو پسې ځم

اوواښئ دا فضول خرڅې نه منم
هاغه مېرمن مانه خفه ده په دې
هفته کښې دوه ورځې پانځې خورمه زه

ساده جینۍ ځې هسې ځان ولې خورې
هغوی د شمعې وجود څه اوزغمې
څوک چې په ګلې کښې سکاره پېټوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلې زلمي د ښار د پارک په خوله کښې
څومره د خپل مقام نه لاندې راځي
چې د موټر تورې شيشې خېژوي

❁ ❁

لمحې د ژوندون ښوښتنې نه پېژنو
خدای شته چې سل کاله په ورستو لاړو
مونږ چې يوه کښېته کړې وړاندې کړه

❁ ❁

دا بې حسي به مانه ساه اوباسي
د ژوند احساس پکښې غور ځنګ نه کوي
ستا د څوانۍ تصوير په خوب اوده دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رو رو مې ټانه اعتبار پاسېده
ستا محبت هم اخباري بيان شو
دَ پروف خامه پکښې بلا ډېرې دي

❁ ❁

دَ ژوند په داسې مرحله کښې يمه
هر يو ماشوم چې راته اوخاندي نو
زما پرې مينه دَ بچو ماته شي

❁ ❁

چې يو طوطي مې بنديوان اوليدو
ويل مې ګس جوړ په پنجره کښې شومه
رب دې وزرې دَ چا نهٔ پرې کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې په اسمان کوږې ورېځې راشي
ماته د هاغې چم قيصه ياده کړي
چې اوسېدونکي ئې سېلاب اوړي وو

❁ ❁

خدائے شته د کور مې دروازه نشته دے
خو زړهٔ راکښې په دې خربې کښې يمه
چې هواګانې ماته ور ډېوي

❁ ❁

زړهٔ مې درزېږي چې ئې اونهٔ وينم
د سميّه او د نعمان مينه مې
په خپل حسّان باندې هم ماته نهٔ شي

Scanned by CamScanner

په خیال اوباسه ستوماني شیریني
څهُ بې حجابه دي دَ نمر پلوشې
ستا تصویرونه په دېوال جوړوي

۞ ۞

درنې وریځې په اسمان شوې خورې
اوس دَ ځنګل نه په تلوار را اوځه
دلته دَ تندر غورزېدو ویره ده

۞ ۞

اے دَ رنګینې لوپټې مېن منې
تهُ چې اودهُ ئې او سېلۍ والوزي
وېم که هندو رانه کشمیر یوړلو

دَ ګودرونه دَ ښائست بَلبَله
چې دَ اوبو ښاڅکي را اولي په ما
نو چارچاپېر په کلي اوربوري شي

❁ ❁

تهٔ که سوره شوې دَ هوا په اوګه
خو دَ اثر نه مې وتلې نهٔ شي
زما دَ اس رفتار به تالاندې کړي

❁ ❁

زهٔ چې سر تور سر جینکۍ اووینم
په زړهٔ کښې ځان سره کرم رېبمه
دَ وخت طوفان به مونږه چرته اوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما له زما د سوال جواب راکړه ته
مېرمنې نيت که دې صفا وي د پېين
بيا په وېښتو ولې خضاب نکوې

❁ ❁

تا چې زما په لاس دستخط کړے وو
داسې شو وران لکه دریاب د کلي
ګڼه کورونه په اوبو لاهو کړي

❁ ❁

ځان مې په اور پورې نيولے دے بس
که زما سوی نه ته پام نه کوې
ما سره هیڅ نشته ثبوت د مینې

Scanned by CamScanner

مینې د ژبې ماتیګر کړسه زړه
تا چې سوې پوړۍ را غځنه کړمه ته
یو د شفطله کښې ژوانه تېپه تېره شوه

❀ ❀

غم زما زړه واسې خوږېده نه دی
د وړې چې ځان باندې خوارګه کړې دې
خو د خدا هسې چې زړه نه شولو

❀ ❀

د غه احساس په پېړیا اوړیږي ما
پېغلې چې هسې هم تندې کړوې
وایم که ماته سلامونه کوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس که زړهٔ مرمه خو خوا زړهٔ به وښیم
یوې کمزورې دَ انار اونې نن
یو زور اور طوفان په شا تمبوهٔ

❁ ❁

نن مې جوړ بله خودکشي اوکړله
ستا لوېټې نه چې مفلر جوړ شولو
زما شمله نوره هم هسکه شوله

❁ ❁

دغه علت به ترېنه څنګه اوځي
دَ بېدارۍ نغمه چې وايمه زهٔ
زما دَ قام زلمي په خوب اوده شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کاڼو ښار دے ګورې پام به کوې
بیا به خپل ځان را ټول لولے نهٔ شم
ستا دَ سنګار آئینه ماته نهٔ شي

❁ ❁

دا خپل ښکارې قطرت به ما ړوبوي
چرته چې اووینم روانې اوبهٔ
وېرم که په زاڼو پسې منډې وهم

❁ ❁

ګوتې په مروړې بیا، خوځې به نهٔ وي
زما رقیب دَ اوچې دم دے ګورې
وه لوګی په فاصله ترې اوسه

Scanned by CamScanner

ژوند د بقا د اندیښنو مېوه ده
که د تخلیق شعور بېخي نه لري
نو څرګه ولې په هاګو ناسته دي

❁ ❁

د موسمونو جبین اوخوړې جوړه
د ښار څخه بنګله چې، ته پرېږدې او
د کلي شاړ کور ته ترې کړه کوې

❁ ❁

نور د کېبل تارونه مه خوروه
زما د ژوند تصویر ترې نه سازېږي
ستا د تهذیب رنګونه ما اولیدل

دَ کاڼو ښار دے ګورې پام به کوې
بیا به خپل ځان راڼو لولے نهٔ شم
ستا دَ سنګار آئینه ماته نهٔ شي

❀ ❀

دا خپل ښکاري قطرت به ما ډوبوي
چرته چې اوویښم روانې اوبهٔ
ویم که په زاڼو پسې منډې وهم

❀ ❀

ګوتې به مروړې بیا، خوښې به نهٔ وي
زما رقیب دَ اوچې دم دے ګورې
وه لوګیږ په فاصله ترې اوسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند دَ بقا دَ اندیښنو میوه ده
که دَ تخلیق شعور ښځې ته لري
نو چرګه ولې په هاګو ناسته دي

❁ ❁

دَ موسمونو جیب اوخوړې جوړ
دَ بنار ښځه بنګله چې ته پرېږدي او
دَ کلي شاړ کور ته تړې کړه کوې

❁ ❁

نور دَ کبیل تارونه مهٔ خوروه
زما دَ ژوند تصویر ترې نهٔ سازېږي
ستا دَ تهذیب رنګونه ما اولیدل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې دښمنو نه بهر راوځه
لاکه خبرې ئې زده کړې نهٔ دي
دَ خارونې مخوکه مهٔ پرېکوه

❀ ❀

چې په ځنګل کښې په ما شپې راغلهٔ نو
سپوږمۍ دَ اونو منځې کښې ځان پټ کړلو
ځان ته دَ چا سترګې را یادې کړمه

❀ ❀

خدایه شته زما دغه مطلب خوښوو
ما چې در یاد کړو دَ مشکنو امېل
په تا نرۍ نرۍ خوَله راغلله

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا صحبت کښې مې خپل ځان ګاڼه کړو
لاس کښې مې هیڅ نشته شیں یې زما
تا له ګجرې له کومې راوړمه زهٔ

❁ ❁

ستا سادګۍ مې زړوې. لېونۍ
تهٔ له هغوې نه دَ خپل طمع کوې
څوک چې مدام ګلې کښې سپې جنګوې

❁ ❁

دَ انتظار لمحې قیامت وې ګلې
زهٔ دا سې څاڅکے څاڅکے ویلې شومه
لکه ګلاب چې څوک په اور اونیسي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ئې زما د پاره کوډ پرېښي وو
لېونی دومره بې وسه شوه چې
زما کتاب په کباړي خرڅوي

✿ ✿

د دوارو روغه اوس بلا ګرانه ده
لاره د ژوند تر بېله کړې ده ما
وخت په یوه ځي زه په بله ځمه

✿ ✿

نن یو بوډا ته اُیسنې اوویل
ستا د غوږونو وېښته هم سپین شو خو
اوس هم د پېغلو په خندا تېروځې

Scanned by CamScanner

موږ د صحرا غریب کښې ژوند تېر وُ
خاورې سمون او خوري کارونه زموږ
ناست یُو مدام له شګو پرې غرو

✿ ✿

نهٔ زور منو او نهٔ زیاتے کوو موږ
واوره د امن په غریب کښې وُرکه
موږه د باز منسوکې نهٔ پرېکوُو

✿ ✿

تازه تازه وي د دالان سپورې ته
پازهٔ ئې مراوې کړې د نمر پلوشې
سپغلې زموږ د مېنې پلانټ غوندې دي

ښکاره کوم ئې د ځوانۍ رنګونه
زۀ د فطرت ناوې د لاسه نيسم
او په ړولې کښې ئې د خيال کېنوم

❀ ❀

شيرينې ګړځم د کلام لاړو کښې
چې ستا د ژوند غمې رايادې شي نو
د ګوړو اونو بڼ کښې اور واخلمه

❀ ❀

او منه سر به دې د خپو لاندې کړم
په هيڅ فريب کښې راګېرېږمه نه
زۀ د مارانو نسل ښه پېژنم

(c) ketabton.com: The Digital Library

که یو څو ورځې وي برداشت به کړم
زهٔ دومره لویه سینه هم نهٔ لرم
چې تل په ستا ماشوم له پېره وركوم

❁ ❁

زهٔ دَ ګناه بازار ته هم تلے وُم
خو چې دَ مور اوښکې رایادې شوې
توبه مې اوویسته واپس راغلمه

❁ ❁

لار پېکښې نهٔ مومې دَ نمر پلوشې
تازه هوا پکښې ښېخې نهٔ لګي
دَ ژوند په داسې تاخانې کښې اوسو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په تشو کتو اور لمبه شي
خو هاغه وخت کښې د پښتو چرته وي
د ښار درزیان چې درله ناپ اخلي

❀ ❀

د اباد‌ۍ پکښې درک نشته نګي
د ښار مخانو اوازونه اورم
په ما په داسې ځاے کښې شپه راغلله

❀ ❀

اوس زهٔ د کلي په ناموس باندې مرم
ما چې مې لور ښکل کړه په دواړو مخو
یو د رڼا سیلاب کښې ورک شومه زهٔ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ پلوشو سفر دې وړاندې ځي خو
دَ ښائستونو دَ سپوږمۍ انتظار
زما په څخ تورې حلقې جوړوي

❁ ❁

ستا په یادونو کښې مې ژوند خوندې شو
دا دَ دریاب دَ سر نقشونه نهٔ دي
چې حادثې به ئې دَ ځان سره وړي

❁ ❁

شیرینې ستا خو ځلوبې خوښې وې
چې خپلې بدې ورځ تاه اوګورمه
نو زما سپوره نمړۍ هم اونغلې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅ پابندي چې په تا نه لګوي
مخ کښې هروکې راوستلي دي ستا
ته د خاوند ازاد خیاله یو ړلې

❁ ❁

منم چې ته ما سره مینه کوې
خو زه دې بیا هم خپلولې نه شم
ستا سو د کور چار دیوارې ننګه دے

❁ ❁

هیڅ ازادي راته حاصلې نه شوې
وضاحتونو کښې مو ژوند تېر شولو
مونږ ه په یو بل اعتماد نه کوو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلې ونیل خېلو همزولو ته نن
چې د ښکارې د سترګو شمع مړه شي
هله په خپل پالنګ کښې خوب اوکړمه

❀ ❀

ته د کابل یوه ساده پېغله یې
زه خوشحال بابا چې نژدې راغې خو
څه! د بابا پوزه دې مه پرېکوه

❀ ❀

د ښار مېرمنې ته خبر یې که نه
د یو مزدور سترې ستومانه وجود
څومره دمه شي چې ستا کور اوینې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځې منډې ترړې مې د ژوند ستړې کړې
ستړ کوته ستا تصویر راوړاندې کړمه
زړه د وختو نو له څکس نه اوځم

❁ ❁

اوس زړه څخېله په ځان شک کومه
ټول راته وائي بدعمله ئې سته
مينې زما د ځې کونه ورانه کړه

❁ ❁

ما دې په سر لوئې دعوې کړې وې
خو تا زما د لاسه لاس رابنکلو
اوس زړه په کوم تاخ کښې ځانګې واچوم

Scanned by CamScanner

په شرق دې اولګي رسمونه د ښار
چې د کمرې کړکۍ مې بېرته کړله
ما د هوسۍ کټ کښې مېلو اولیدهٔ

❁ ❁

څومره بسیاره دے دریاب د مینې
وېم که ما تخت د سلیمان قبضه کړو
پېغلې چې تا ماله ټافي راکړله

❁ ❁

د یوې پېغلې بې وسې مې وژني
تنده ماتېږي نه زما د نظر
ناوې که ټوله د کالو ډکه شي

تهٔ را ته خاندې خوږې شيرينې زما
د ژوند له خېږ نه مې باور پاسوې
ستا په کمڅو کښې چې ګلاب مړاوې شي

❁ ❁

د هر سپرلي د موسم دونه غمګنې
مونږ د نښتر د اونو ګُر کړې وو
ددې سړک غاړې خالي ولې شوې

❁ ❁

بوټي چې دي لڼ هم په اوږو پرېوځي
لکه د چړګې آواز نه کوي
تهٔ د تخليق عذاب زغملی نهٔ شې

(c) ketabton.com: The Digital Library

واوره راغلې چې ساختنې له ئې ته
ستړګې له تا نه څکه نهٔ اوباسم
چې دغه ستړګې دې ویستل غوارمه

❀ ❀

زر ده چې شاړې شي چېرې دَ کلي
اوس که زلمي چرته یو ځائے اوینم
خپله درنه او دَ بل سپکه واخلي

❀ ❀

سر تورې مهٔ راځه زموږ کلي ته
تا چې په کومه زمکه خپه ایښې ده
هلته دَ خلقو نه ځاې اوتې دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ مرګ په خوله یاندې دَ ژوند زېرې دے
هلته چې ستا سترګې اننګی اوبو شو
دلته دَ کاڼو نه شغلې اووتې

✿ ✿

دَ ښار بې حسه مرمرینې پېغلې
کله چې ستا بدن خوَله اونیسي
وېم که څوک بُت دَ سومنات لامبوي

✿ ✿

یوې ښارۍ راته سنګوکینې ویل
تا ته زمونږه دَ ژوند پته نشته
هره دَ ښار جینۍ خرابه نهُ وي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ سمندر څپې شمارلې دي چا
زما دَ غم مانه تپوس مهٔ کوه
چې ته حساب کتاب کښې تېر نهٔ وځې

❁ ❁

اوخاندې ماته، لېونی اووائي
ځان دَ ژوندون سختو ته ځکه نيسم
دَ غرهٔ لمنه کښې چينې را اوځي

❁ ❁

دَ احساساتو ژبه مهٔ کونګوه
دَ خوشحالو اظهار دَ ځان دپاره
دا کسه اکانې ضروري نهٔ کښې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان مې د ژوند پنجره کښې بند لیدلو
چې د وجدان دروازه بېرته شوله
ما د زرګونو کالو لار سر کړله

❀ ❀

خنګه به حق د چارا لاندې کړمه
ما د دېل ګاډي د پايو منځه کښې
د يو مزدور د سر ټوټې اوليدې

❀ ❀

جوړې زما ضمير په حق اورسېد
ګوره چاپېره اذانو نه کښېږي
خو د خپل ځائې نه هره رڼا نه وهم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خولې له ئې ته راوړمه وږم کوي
تا چې د سود په مال خیرات کړې دے
په ما حرام شه ' د خنزیر غوښه شه

❀ ❀

لمسي بې ځایه اندېښنو اوخوړي
ګڼې نو ستا نه کېږ چاپېر شېږیږي
قلا هم تاوُ ده او رڼا هم شته دے

❀ ❀

تبه که ستا سر ته ختلې نهٔ ده
پړېږده د مینې په جواب کښې به تا
د خپل کاکا زوے ته کنځل نهٔ کول

Scanned by CamScanner

اُف څه ټپه شیینه وائي
دَ هائیکو څو ئې جواب نشته دے
څوک دې اظهار غونډې غزل اولیکي

❁ ❁

هره موقع دَ لویو ټوقو نهٔ وي
کار چې وران اوکړې نو نخرې مهٔ کوه
هسې نه تاله په مرۍ غلے شم

❁ ❁

زما ناموس له هر څه مخکښې دے څو
دَ خپل قامت پروا دې هم اوسکړه
دا مې په کم فهم کښې تصویر ځایوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما درته خپل خون دریخنبلې دے خو
دومره را اووایه تشیں یني زما
ته مې دَ ژوند جواز په څه رد کوې

✿ ✿

څه لېونتاري خپله لاره نیسه
ته ورته مخکښې ورستو کېږې څله
سپې به په تا پسې زنځیر اوشلوي

✿ ✿

چاپېره کورم او قدم اخلمه
زه دَ ناموس ساتلو غم کښې مدام
تل دَ بنکاري دَ سترګو لار څارمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا شخصیت دَ اوبو څک دے منه
څه که دَ خپل خاوند ناموس نهٔ شولې
بیا آخر ښځه څان ته وائې په څه

❀ ❀

آ چې له ورایه به ئې زهٔ اولیدم
او ناګهانه به ئې خوله ګونګه شوه
اوس دَ طوطی په شان خبرې کوي

❀ ❀

وېم که څوک مایاندې کورې ورُوي
دَ پښتنو ښځې چې اوویـنـه
دَ ډکوکې دپاسه خپې واړوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

منم زما دَ سوي مخ شیریني
بېخي په تا باندې اثر نشته خو
ګل دې په لاس کښې پاڼې پاڼې شولو

❁ ❁

یو پنجابي راته پېغور کوؤ چې
اٰ پښتنه پېغله مدام ما سره
دَ سیکس موضوع باندې خبرې کوي

❁ ❁

پېغلې چې نن ستا دَ دُرشل مخې ته
ماتې ټرندې دي دَ بکسونو پرتې
چا جوړ دَ خپله کوره غلا کړي ده

Scanned by CamScanner

دَ کائنات دَ زړۀ دروازه یمه خو

چې ستا دَ سترګو رڼائي ته شي

وایم که غار کښې دَ تیږو بندې یم

❀ ❀

ګوتې چې شمارمه په سوچ کښې ورک یم

شپې یې ما ته لیونے مۀ وایه

دا خو زۀ ستا بې وفایي یادوم

❀ ❀

ستا دَ فریب له ژوند نه مرګ ښۀ ګڼم

دَ سمندر چپو ته ځان سپارمه

خو دَ کاغذ کشتۍ کښې نۀ کېنمه

دَ هایکو ناوې خبره واوره
اوڅکه زما دَ بدن ټوله وینه
خو زما قام ته اورکې پړقوره

❀ ❀

شین یې رب دې په امان کښې لره
ستا به دا اوښکې له ینهو اوچې شي
خو زهٔ به څاڅکې ویلې شمه

❀ ❀

دَ موضوعاتو لهڅې کمې نشته خو
ستا دَ ښائست لمن چې نهٔ پرېږدمه
په ژوند دَ مینې حکومت غواړمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هر ماښځه نه پس دعا غواړي دا
مات يې کړې ربه دَ دښمن لاسونه
زما جانان ته چې تاوان رسوي

۞ ۞

واوره دَ خور او لور ناموس ساتمه
بيا داسې ما يانده راپيدا نهٔ شي
ګنې نن زه کينې به دې سر پورته کړم

۞ ۞

دَ ښار او بو درنه لښه اووېسته
شور چې شي ساز، په سوره ننوځي
تا خو دَ سر دپاسه سر نهٔ منهٔ

Scanned by CamScanner

اوس مې په سترګو باندې ښه نه لګي
ستا ځانګېدلې پرتوغانې خاورې شه
د مخ سرخې دې په اوبو يوړې

❁ ❁

ته چې ښځې خبرې کوې
زما جانان زما نيازبين ښځيه
ورم چې په دواړو مخو ښکل کړمه تا

❁ ❁

اوس راته خپل زخمونه ښائي ځله
چې په يو ځائې کښې کړه وړه جوړ شي نو
بيا پکښې هر څوک په غونډ سکو لګي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس به سنګار له دَخُان څرنه دروم

تاچې په کاڼي زما مخ ویشتلو

نو اٰئینه دې دکور ماته کړله

❁ ❁

پوزه دې پرې مهٔ شه دقام لپونه

دا ته دَ کلي په دې شاړه لاره

اووایه لهٔ مازیګر څرته زغلې

❁ ❁

دَ ژوند دَهرې کشالې سمون وې

لېٔ به دې ماته انتظار کړے وے

دومره دَ لوے توپ ضرورت خو نهٔ وو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسمان ته رسم په غور ځنګ د مینې
ځان راته خدایګو شاه زاده ښکاره شي
ما چې شیرینه په ښروس اولې

❀ ❀

دغه شعور ورله ورکړے دے چا
ښکاري چې کوته په کوترې کښې دي نو
پس شي له اونو نه مارغان والوځي

❀ ❀

ما د تاوان سودا خو نه ده کړې
ورک چې د زلفو په ځنګل کښې شمه
د بینا سترګو نو خزانې اومومم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښائستونو خوب که هم اووینم
د ازغکو ترخې اوبهٔ اوڅکمه
لږچې د ځوانۍ په خوږو پوئ نهٔ شومه

✿ ✿

د مورولۍ جذبه دې ستایمه زهٔ
تهٔ چې پردي ماشومان هم اووینې
ستا له سینو نه د پیو دارې اوځي

✿ ✿

د کور کارونه درته پښو پراتهٔ دي
غریبه پېغلهٔ سنګار مهٔ کوه
ستا په قسمت کښې شاه زاده نشته دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه ناروا پېغله ده ماته وائي
ستا په سینه به ټکوم منګولې
خو داسې کلک رانه مروند مه نیسه

❀ ❀

زېړې کې زېړې کې، سلګې سلګې شیرینې
ما د پېښو پنجو کښې خوب لیدلو
چې ښځانو راته خولې وازې کړې

❀ ❀

ستا د رښتیا خبرو تاب نه لرم
نور درله ځي له درتلې نه شمه
زه به د کوم کوم سوال جواب درکوم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوچ تار به ستا په بدن پاتې نه کړي
څو مره ویر به زې په ځان، خورم خودې نه
یو څو شیبې کېته، شیبې دې بس

❀ ❀

مینه رښتیا دَ بدن وینه اوڅکي
لا ستا دَ کور مخې ته ناست نه ُ ومه
زړهٔ مې ستومان، خپې مې مېږې مېږې شوې

❀ ❀

ځه لیشتینکې مخ دې ورک شه، زغله
اُ دَ چینار چینار قامت مېرمنه
تا په کمڅو کښې اوېزانده نکړي

Scanned by CamScanner

زهٔ تقدس دَ مینې نهٔ رد کوم
خو ما چې چا باندې باور کړے دے
هغهٔ مې سترګو نه را تجهٔ اوړې دي

✿ ✿

بُت دَ رنګونو زما نهٔ دے پکار
زهٔ په ستائینه دَ ګل څهٔ اوکړمه
چې خوشبوئیانې رانه لار بدلوي

✿ ✿

تورو ځچو راکښې لشې پرېښې دي
اوس چې اوږدهٔ بانهٔ رابرند شي په ما
زما بدن باندې وینستهٔ اودروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاندي خوانده خوانده راګوري مدام
دوه قاتلاني دي راځي راپسي
ځان له دچا په توره سرغوڅ کړمه

❁ ❁

دستر ګو تور دي د غزل مطلع کړم
داسي راتول راتول تقسيم شومه زه
لکه د کاڼي په منځ نيم شومه زه

❁ ❁

د ارام سپوږمۍ مي حلواق تېر وي
چېره که اونه د صحرا ګوره ده
د ژوند په لاسو کښي د مرګ توره ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس هاغه ګودر سپوږمۍ دَ شال چرته دے
چې ستا په مخ، زما په زړۀ مېشته وو
او وایه ستا دَ زنې خال چرته دے

❁ ❁

ددې ماحول جادو کېنې ګېر نهٔ شې
چې دَ هوا رفتار کمېږي دلې
رو رو چېچې دَ سمند رتېزې شې

❁ ❁

راشه په ساه ساه کېنې مې ستا مینه ده
ستا که باور نهٔ وي زما په ژبه
زما دَ زړۀ درزا ته غوږ اونیسه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس دَ سکښې مابنام تصویر جوړوم
چې ستاځواني ته درنږدې غوندې شوم
زهٔ دَ لمبې دَ سر لوګے غوندې شوم

❁ ❁

ستا دَ ښائست خمار چې چلے دے جوړ
څنګه زهر ئې په تن کښې نهٔ وي
دَ اباسين په خوله کښې ځګ ولې دے

❁ ❁

سيلۍ چې کلې کښې راوالوتله
چې ګو وزرو کښې راټول کړه چې
ژوند دَ نسلونو دَ بقا نامه ده

Scanned by CamScanner

خفه په خپله تنهایي نه یمه
خو ساه مې اوځي چې د کور اوښه کښې
زه د مرغۍ بچې یوازې وینم

د اورینټل بلاک په اوږدلان کښې
زه چې په هرې زاویې ګورمه
د قاتلانو سترګو شیش کښې یمه

د غم چپې د سړي ځې ورانوي
د یوې مور ژړا لیدلې ده ما
اوس د مرغانو بچې نه رانیسم

زما اواز به دې زړهٔ ته اوڅوي
ما په شوکيس کښې اخوډلے نهٔ شې
ځهٔ ډيکوړيشن پيس خو نهٔ يمه زهٔ

سم راته ښکارې دَ پښتون ښځې دې
اول دې ماته رابېره کړې او
روستو بيا راشي تا په شا ټپوي

زما دَ مرګ نه سترګه نهٔ رپي خو
چې حادثې لاره کښې اووينمه
نو دَ جهاز نه په چترۍ دانګمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټکیا وي ټوله ورځ کاروانه کوي
خو دَ جذبو په ټَبه نهٔ پوهېږي
ما دَ روبوټ سره وادهٔ کړے دے

❁ ❁

زما کتاب چې جینکۍ اولولي
اووائي دا زلمے به څرته وينو
دهٔ خو زمونږ ه نه ښځې ویستې دي

❁ ❁

لوړه دَ مینې په مرۍ غلې شوه
ماته ئې سپوره ډوډۍ کېښوده
ښغلې ښځېله پراتې اوخوړې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینې مه څه د غوبل مخې له
بېخې له منځه تر ینه ځان او باسه
چې تماشګیر د تخنبې منځ نه اولې

❀ ❀

د ژوند پایه څه ناروا تېزه ده
دا هم زما دوه تصویرونه دي خو
دواړو کښې هېڅ مناسبت نشته دے

❀ ❀

رانه په ساه د ېرۀ په سخته اوځي
وړنے چې ما نو د نیاڼست مېرمنې
بیا د کلونو ډالۍ مه راکوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شرق دې کښته او تاوان اونګي
د ګل ورېږمې چې پکښې اور اخلي
داسې وطن دې په سیلاب لاهو شي

❀ ❀

زما سینه کښې ئې خپل سر پټ کړی
زړه ته مې نوره هم راجخته شوله
ویل ئې مه ځه ماپېریان وینوي

❀ ❀

دلته د هرچا په تندي کونجې دي
ژوند ته هسې چې د خندا ور بخښي
زه د کاغذ ګلونه هم نه ګنم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اُ که همّام دے که سعود، اسامه

که فائقاه که ثوبیه که سعد

ټول مې دَ مینې دَ اسمان ستورې دې

❁ ❁

دَ لوئے قدرت مالکه ما اوبخښه

که اراده مې نهٔ وه جرم خو دے

دَ خپلې مورغاړې شهید کړے دے ما

❁ ❁

رانه غزوه دَ بدر هیره نهٔ ده

که اُخرې ساه کانې هم اخلمه

زهٔ به دَ خدائے لارکښې جهاد کومه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه خپره په نخ نه یم خوشحاله اوکړمه
ستا په لاسونو کښې چینجي اونشي
په خپله مور هم گوزارونه کوي

❀ ❀

ډېر لوی کړاو غواړي یو والی د سوچ
خېر که مې ښځه په مزاج نه رسي
زه خو لا مور هم پېژندلی نه یم

❀ ❀

زه د خپل قام دانشوران پېژنم
زما په سوال به غلي پاتې شي تول
او د سگریټ نه به لوگی پورته کړي

Scanned by CamScanner

درته چې ګورم د خالونو په داغ
د اوښکو زهر مې مرۍ پرسوي
اسمان د ستورو اديره خو نه ده

❀ ❀

کم اصلې ښځې نه دې اوساته دې رب
خدائے شته که مړه دې کړې خو نه سمبړي
د سپي لکۍ به د چا پلار نېغه کړي

❀ ❀

ما چاله سترګې تورې کړې نه دي
پېغلې زما په لمن داغ لګوي
رانجه چې پورې کړې نو ژاړې څله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلې وېښل لاړمه ډوبه شومه
زړهٔ په څاښېزې دَ موټر مالکان
بیا به زړهٔ لفټ دَچا نه نهٔ غواړمه

❀ ❀

دا څنٔې ښنهٔ دَ غاړې غورځېږي زما
سنګسار سنګسار مې شي احساس دَ وجود
زړهٔ چې ماشوې لور له پړق ورکړمه

❀ ❀

ماتم ماتم شوه دَ ساحل سندره
زما جونګړه جوړېږلې ده څپا
ما دَ دریاب په سر ایښې اوېدې

Scanned by CamScanner

رانه خوبونه تبنتولي دي تا
دا څه پېریان درباندې ناست دي اخر
په نیمه شپه چې ستا نه چغې او ځي

ځکه زړه ستا په خوله باور نه کوم
که تا ته یاد شي نازنینې پېغلې
تا به مین کاتو کښې ټیکي کوله

بې ځایه ویرې مه ځواني خاورې کړه
سرته رسېږي نه کارونه د ژوند
پېغلې راځه چې دواړه مینه اوکړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

منم خوږې اوبه دي ـ مخ سپورې دي
خو دې پړاو ته دَ راتللو نه وړاندې
درې مې دَ خپله ځانه اور وېستې مې

❁ ❁

تا چې زما تصویر په مخ بنسکل کړلو
وینې مې ټول بدن کښې جوش اوهـــه
سمندر ونه مې دَ خیال سپورې شو

❁ ❁

په شوګیرو باندې ستومانه یو اوس
بېګاه مو ټوله شپه خبرې اوکړې
خو پټ مو اوساتل دَ زړهٔ حالونه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په لمنه باندې داغ نښته دے
دا خو سپوږمۍ خپله څواني تا سره
یو څو ساعته امانت ایښې ده

❀ ❀

دَ کوکو پرېشر دې سپوا دے بلا
ساده جینۍ اور ورته مهٔ تېزوه
په چم کلاونډ کښې چرته بم اونځوي

❀ ❀

زهٔ بې وسې باندې یقین نهٔ لرم
دَ خپو دَ لاندې په دې زمکه خو وي
که دَ غریب په سر اسمان نښته دے

Scanned by CamScanner

پېغلو سېندونو ته منګي مهٔ اوړئ
څوک ساه لرونکي ئې ډوب کړي دي جوړ
دا چې اوبهٔ بوړ بوړکی جوړوي

❁ ❁

چې پرېښېدلې مخ زما اووینې
تو په خندا اووائې ژاړې څله
راځه چې زهٔ درله ژبې ماته کړم

❁ ❁

دَ بد نصیبو په دې وران کلي کښې
مرغان چې جالې جوړوي شېرینې
دَ طوفانونو علامې ښکاره شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هر یو ګل دَ زړهٔ سندره یمه
دَ خپل احساس په درته څهٔ وایمه
ستا دَ ساګانو دَ ورِموِنامه ده

❀ ❀

چې منړې تر ړې هنګامې جوړې شي
څوک بې ګناه پکښې په سر اوړي
لاړ و کوڅو کښې زړغې مهٔ کوه

❀ ❀

تورو شپېلو نه چې لوګي پورته شي
ویمه که ورځ مې دَ وادهٔ ده ګني
زما یاران ما په پالنګ خښوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړ په دې کلي کښې سړي نشته دے
چې دَ چا څه زړهٔ غواړي هاغه کوي
چرګه یانګ اووائي چرګ ها واچوي

❀ ❀

زما سندرې خوندې کړي دې چا
ځان نه بلا په فاصله پروت یمه
راته نزدې نهٔ شي میراته یه شي

❀ ❀

زهٔ په خپل ځان کښې راتوليږمه نه
نن دې جوړ خوب دَ بيغلتوب اوليدهٔ
ستا په بدن کښې ستا جامې تنګې شوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ حاسدانو په زړهٔ اور بلوه
ګوروبه، هر څه چې وي، غم مهٔ کوه
او خاندهٔ کلکه راتر غاړه وځه

❀ ❀

دا دَ قیامت ورځه چې هم نهٔ ده نو
چا جوړې زمکې ته خبرې کړې دي
ګنې نو میاندې خپل چې ولې خوري

❀ ❀

ستا دَ ښېښو شرنګ چې واورمه نو
په نیمه شپه دَ کټ نه پاسمه زهٔ
او دَ چینې غاړې له ځان رسوم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې کښې زه يو منطق هم نه منمه
او منه دا به زما وهم وي خو
زه هندوانې سره شو ملې نه شمه

❁ ❁

د سامرې نسل اوس هم شته دلې
که يې په خپلو سترګو هم او وينې
د خرې اواز يې به غوږ نه اورې

❁ ❁

دنګې څوانۍ دې د اسمان څوکه کړم
چې ابوالهول ته مخامخ شومه زه
نو ستا عظمت راته را ورانده شولو

Scanned by CamScanner

حُسن په پاڼو کښې رانغاړمه نه

ستا تصویر ونه په ګلدان کښې بندومه

څه لېونی زهٔ په البم څهٔ کوم

دا خوب به نهٔ وینې چې ښکېل به شمه

لهٔ څانګې چې مې الوځوې

یوه مرغۍ یم پوره سېل به شمه

زنځیر موګے، موګې زنځیر اوخوړهٔ

تعبیر مې خوب، خوب مې تعبیر اوخوړهٔ

نن دې وېښو رانه تصویر اوخوړهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځه که ځې ګنې په مخه دې ښه
دومره مې زور په زړه کښې پاتې نه دے
چې اوس به زه تا ته جولۍ نیسمه

❀ ❀

په خط کښې لیکې جوړې هره دې کړم
بلا زوړلے یم د مینې تبې
راشه زما دواړه وخکې اووتل

❀ ❀

ته په خوراک کښې ولې خیال نه کوې
لا خو د شپې میاشتې هم نه دې شوې
ستا د وادهٔ جوړه په تا تنګه شوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په جولۍ کښې به خوارۀ دراولم
دا ستا ځواني که د صحرا تنده شي
نو زۀ به اوښه د کجورې شمه

❀ ❀

څۀ که یو ځلې کړو د ژوندون حادثو
زمونږه زمکې، اسمانونه بیل دي
تاسو خیرات غواړی مونږ مینې ویشو

❀ ❀

راسره دومره مینه هم مۀ کوه
څوک چې له کوره په سفر اوځي نو
بیا په مره کښې ه خوراک نه کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینې دې زر په واپس راشمه
داسې ښه کښې او ښکې مه ځلوه
دَ اسمان ستورې درنه غلا اونکړې

❀ ❀

مینه تر منځه فاصلې ورکوي
چې دَ پسرلو په څم کښې ساه واخلمه
ستا دَ بدن وږمې مې ځان سره وړي

❀ ❀

کټه په هر حال کښې هم ستا برخه ده
تول عظمتونه دَ اسمان لاندې کړې
چې ستا رابرند بانه وسله غورځوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه دَ ژوندُ هره تیارهٔ تمبوي
ستا دَ نظر مسکې مسکې پلوشې
ما ته په لار کېښې اورګې پرتوي

❀ ❀

دل ته دَ وینو سېلاب ولې راشي
ددې وطن وږمه وږمه خاوره خو
مدام ګلونه دَ چامبېلي ټوکوي

❀ ❀

ته دَ ګلاب دَ ګل ښائست ستایه خو
ستا اننګي چې پرخه پرخه شي نو
داړه سپرلي درته په خپو پرېوځي

Scanned by CamScanner

ستا اواره زلفې چې تیت ورکړې نو
ډکې شي له زهرو نه وجود د هوا
بیا چې څوک ساه اخلي نو ساه ترې اوځي

❁ ❁

ډېر شرپسنده، جنګیالي خلق دي
اوس که له تندې مرمه مړ دې شمه
خو زه د دې کلي اوبه نه څکمه

❁ ❁

زه بې ګناه چا سره چېړه نه کوم
تا که لکه ببره کړې نه وه
نو دا ګرېوان به دې شلېدلے نه وے

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دَ بدن خوَله دې او بھیږي

څه که اسمان دریاب دې اور وروي

خو نخ پوهر به رانه پورې نکړي

❁ ❁

راپورته کیږه چې انګړ ته اوځو

راځه باران دَ پشکال وریږي

که مو ګرمکې دَ بدن ماتې شي

❁ ❁

ته خفه کیږه مه شیرینې زما

که دا ژورې په ما خولې ګوي

دَ بدن وینه به صفا شي زما

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ دومره پېغلو دَ زړهٔ سر یمه زهٔ
که دَ یوې نامه مې هم واخسته
ستا دَ تصویر نه به لمبې پورته شي

❀ ❀

څاسره وخت کوم دے چې مونږ اوویني
ټوله دنیا دَځان په غم اخسته ده
راځه بلبلې راتږ غاړه ووځه

❀ ❀

دَ اسمان ستورې راته غوږ کښې واڼې
په خپلو سترګو کښې یې خال دے څکه
زما په سینه لمن داغ نګوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دومره ښکلې جينۍ نه وه ليدې
زه هم انسان یم اخر زړه لرمه
خطا مې نه وه که خطا شومه زه

❁ ❁

دَ محبت بلا چلونه راځي
خو دَ پښتون کور کښې پيدا یمه زه
دَ پيغلو ژوند بربادولې نه شم

❁ ❁

مينه مو نه پريږدې دَ شپې تياره کښې
که دَ اوبو په لانبو کښې هم ناست يو خو
راپسې ستورې او سپوږمۍ رازغلي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا که ستنې کړې پېلوشې د نظر
زړه به زرغون نه کړې د ژوند فصلونه
بیا به په دې للمه باران اونه شي

❁ ❁

ارمان په غېږ کښې د ارمان ورک شولو
مانه د لاس کړېښو کښې ځان ورک شولو
د زړه درزاء پسې مې لاړ چرته شم

❁ ❁

زما لباس په ما کښې تنګ خو نه دے
ژوند د نولي او د مارجنګ خو نه دے
څېږ به تر څو په دې فرېب کښې یمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کیتهس سندرې اورېدلي دي ما
ما دَغالب شاعري هم لوستې ده
ستا دَ يوې خندا جواب نهٔ لري

❀ ❀

دَ ژوند صحرا کښې دَ ښائست میرمنې
تا چې په کومه لار دمه کړې ده
تر ننه روانې دي چينې دَ مينې

❀ ❀

دَ اینې په مخ سرخي چې رته دې
چې دا شفق شفق ګلونه سپرې
دا پرې هم ستا دَ انګو سپورې دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساده جینۍ ده وائي مه ویرېږه
ستا نه خو زړه زیاته زړه وره یمه
په هسې نه چې دا مې څه اوویل

❀ ❀

د پېغلتوب مستۍ دې ډوبه نه کړي
دا خو بېخي چا سره کړې نه اولي
د سمندر اوبو ته ټوپ مه وهه

❀ ❀

ماتې پېسې چې جېب کښې نه لرې نو
ځان داسې ځنګښې ځنګښې هم مه کوه
ګنې نو لوټې به درله مات کړمه زه

Scanned by CamScanner

ما پکښې عکس دَ لېونتوب اولیده
سوچ کښې مې ورکه شوه دَ ژوند اینه
زهٔ چې بیدار شمه، ما خوب اولیده

❁ ❁

حُسن په هر ماحول کښې خیال ساتي خپل
چې فرښتو ترې لاس نیوے کړے دے
اُ گل ماله دَ هسپتال نرسه ده

❁ ❁

سپوږمۍ که تا خپله هاله ماته کړه
اسمان ته وایه لاړې ډوب یې کړي
ستوري دَ سینه تل کښې هم سترګې وهي

څه ازمېښتونه دې د ژوند دانيسي
ګڼې نو زړه نه دې لمبې پورته شي
مور چې د تې نه خپل ماشوم پرېکوي

ستا د نظر مستۍ لاهو نه کړې، ما
زړه کښې مې مينه غورځنګونه کوي
او سمندر سره روان يم له زړه

غاوره پېغله خپل غرور ډوبه کړه
چې لېونۍ سپې خوله ورواچوله
اوس ئې په کېږه کښې کوترې شوې دي

سرهٔ لوپټه دې په ما مهٔ غوړوه
وېرېږم مانه چرته هېره نهٔ شي
زما نظر څه سېلانے غونډې دے

❀ ❀

ګڼ اختروڼه شي چاپېره له ما
دَ صائمې دَ سترګو برق چې وائي
روژه کښې سید الابرار شوے دے

❀ ❀

تهٔ په ماښې کښې دَ جنت مېشتهٔ يې
دَ ناعمې خندا ته پام اوکړه لېن
خپل ځان ته زړهٔ کښې فرښتې ښخوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېرته د کور دروازه مهٔ ساته اوس
نوې فتنې ترې رابرخېږه نهٔ شي
بیا چا په زمکه کښې غنم اوکرل

❀ ❀

راګوره مهٔ دا به احسان وي په ما
ادا کوي به څوک ددې کفاره
ستا په کتو زما روژه ماته شوه

❀ ❀

بیا به زهٔ تا سره په سېل نهٔ اوځم
تا د وړې کمبل کښې اونغښته ځان
واوره په ما تمامه شپه ورېده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نه چې زه ورته کتے نشم ، خو
میاندې که خیال دَ خپل ناموس ساتي نو
بیا دې زامنو له واده نه کوي

❁ ❁

زه دَ رومان یوه سندره یمه
زما دَ ژوند په هره لار الوځي
څرخکې ، زاڼې ، لوګکه ، بلبلې

❁ ❁

ستا دَ انصاف شمله راټیټه مه شه
خو اوس په دې کښې به څوک څه اووائي
لېوانو مات کړل دَ هوسو بچورې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ يې حقونه په سر سترګو منو
خو ښځې نهٔ سپارو طوفان ته دَ ژوند
څوک دَ هوسې په اوږو بار نهٔ اوړي

❀ ❀

ما چې پرې ټول عمر خپل ځان خوړلو
لکه ببره کړې چې ما اووينې
کوسې کښې تاؤ شي رانه ځې واړوي

❀ ❀

هغه به دې لاس کښې برکت رانشي
دَ پلار په ځې چې نګېدلې يې تهٔ
ياد يې ساته څوک به دې ځې نهٔ کوي

Scanned by CamScanner

سر مې قلم نه کړې منصف د وطن
د ګلو لښته چې راغاړه وته
اوس مې په ساه ساه کښې ورځې دي د ګل

✿ ✿

ته د هاتهي غوږ کښې اوده ولې يې
چې په لستوڼي کښې ماران ساتي نو
ځان به ستا په خود کښې اوښکېږي

✿ ✿

چاپې د زره درزا ليدلې نه ده
ا شازادګۍ قرانګو ما يادوي
بندې چې په تاج کښې د طاوس وزرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اومنه دا ډېره سپېره لوبه ده
بیا به هم تاته دژوند لارې نیسي
خپلو ځو سره شطرنج مهٔ کوه

❀ ❀

دومره په مینه مینه مهٔ راګوره
لمسي نه ورانه ترینه سازه نهٔ شي
ښځې زما توره کېنې زنګ نشته دے

❀ ❀

دَ بدمعاشانو ښار دے غږ مهٔ کوه
که کمزورې ښایم نو مړ به مې کړي
توپې مې څکه په چمبا ایښې ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شاعر چاپ کتابونه

۱) د رنها سپوږمۍ ، پښتو شاعري ، ۱۹۹۱ء

۲) ہم آئینوں کے قیدی ، اردو شاعری ، ۱۹۹۳ء

۳) ستر کو کښې خوب د کودرياڼۍ نه شو ، پښتو شاعري ، ۱۹۹۶ء

روميے ايوارډ يافته چاچا کريم بخش ايوارډ ۱۹۹۶ء

۴) راته غوږونو کښې ښکري شرنکوي ، د پښتو هايکو مجموعه ، ۱۹۹۸ء

۵) گرفت ، اردو شاعری ، ۱۹۹۹ء

۶) کاڼي د گل په لاس کښې خوندنه کوي ، د پښتو هايکو مجموعه ، ۲۰۰۰ء

۷) اوازونه او دائرې ، پښتو تنقيد ، ۲۰۰۱ء

۸) په ساحل د نظر ، پښتو شاعري ، ۲۰۰۲ء

۹) ستا د خوانۍ تصوير په خوب اوده دے ، د پښتو هايکو مجموعه ، ۲۰۰۳ء

چاپ ته تيار

۱) رضا ہمدانی احوال و آثار ، اردو تحقیق (پی۔ ایچ۔ ڈی مقالہ)

۲) نیا اور پرانا غالب ، اردو تنقید

۳) هايکو او پښتنه هايکو ، تنقيد و تحقيق ۔

Scanned by CamScanner

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library